قۇۋ نەسىرىددىن ئەپەندى

شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

رەسمنى سزغۇچى: ئەسقەر تۇردى ئمن

مۇقاۋنى لايىھلگۇچى: غالب شاھ

ISBN 7-5371-2339-X

9 787537 123396 >

ISBN7-5371-2339-X
(民文)　定价:4.00 元

قۇۋ نەسىردىن ئەپەندى

تۈزگۈچى : ئەكبەر غۇلام

شىنجاڭ ياشلار - ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

责任编辑：卡米拉·热合曼
责任校对：迪力亚尔·吐尔逊
封面设计：阿里甫·夏

狡猾的阿凡提（维吾尔文）
艾克拜尔·吾拉木 编

新疆青少年出版社出版
（乌鲁木齐市胜利路100号 邮编：830001）
新疆新华书店发行
新疆翼百丰印务有限公司印刷
850×1168毫米 32开本 2.75印张
2006年5月第2版 2006年5月第1次印刷
印数：1—2000

ISBN7—5371—2339—X 定价：4.00元
如有印刷装订问题请直接同出版社调换

مەسئۇل مۇھەررىرى: كامىلە راخمان
مەسئۇل كوررېكتورى: دىلىيار تۇرسۇن
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: غالىب شاھ

قوۋ نەسرىدىن ئەپەندى

تۈزگۈچى: ئەكبەر غۇلام

*

شىنجاڭ ياشلار ـ ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 100 ـ قورۇ، پ: 830001)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ يىبەيفېڭ باسما چەكلىك شىركىتىدە بېسىلدى
ئۆلچىمى: 1168×850مم، 32 كەسلەم، باسما تاۋىقى: 2.75
2006 ـ يىل 5 ـ ئاي 2 ـ نەشرى
2006 ـ يىل 5 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
ISBN7 — 5371 — 2339 — X
سانى: 2000—1
باھاسى: 4.00 يۈەن

بېسىلىشتا، تۈپلەشتە خاتالىق بولسا نەشرىياتىمىزغا ئەۋەتىڭ، تېگىشىپ بېرىمىز

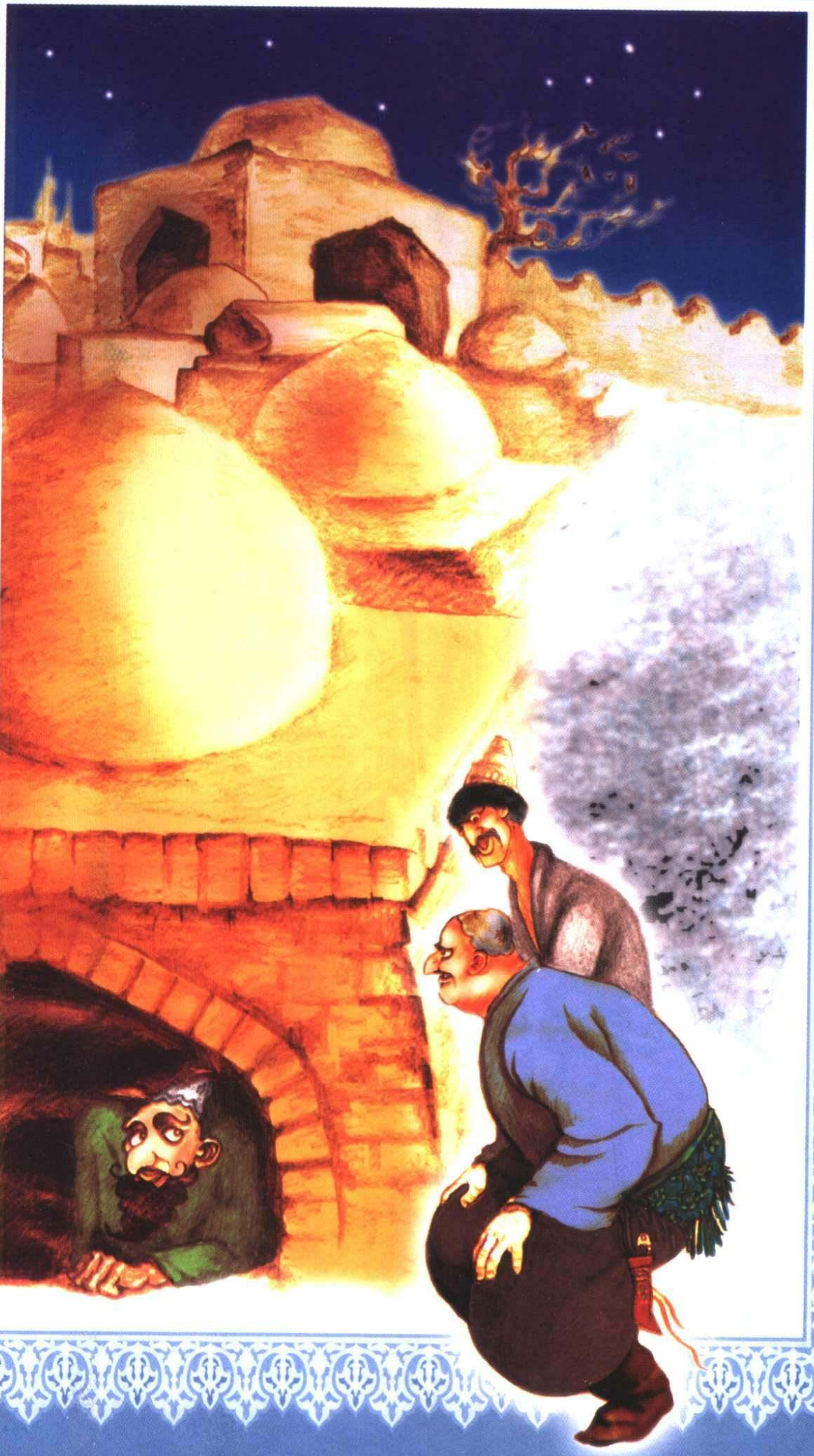

مۇندەرىجە

ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرگىنىم يوق 1
بەش چاقا 2
تۆت پۈتلۈق هايۋان 4
ئىش ئىزدەش 6
كۆزۈم تورلىشىپ قاپتۇ 7
مۇتتەهەم باي 9
سېنىڭمۇ راست 11
سىزمۇ ئۇيالماسىز! 12
ئەزرائىل ۋە ئەپەندىم 13
ئۇخلاۋاتىمەن 14
موللا شەيتان 15
نېمە چارە 16
ئىشىك ئېتىك ئىدىغۇ 17
ئۆزۈممۇ بىلەلمەي تۇرىمەن 18
كونا كېپەن، كونا گۆر 19
يېزىلمىغان خەت 20
يەلپۈگۈچ 21
قېرى روزا 22
ئاخىرى خەيرلىك بولسۇن 23
ماڭا باب جامائەت ئىكەنسىلەر 25

قاراڭغۇدا ئوڭ بىلەن سولنى نەدىن بىلەي········ 26
نەق ئاش··································· 27
ئەپەندىم ۋە ئەزرائىل······················· 28
مايماق نان ································· 31
مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن ················· 32
گەپ بىر ·································· 33
خىجىللىقىمدىن يەيمەن ······················ 34
ئىشىم ئالدىراش···························· 35
مەن كۆكتاتنىڭ مالىيى ئەمەس················ 36
تاشنى بىكارغا بەردىم······················· 38
خانىشنىڭ «يىپىنچىسى» ······················ 39
سەۋەبى ئىككى ····························· 41
ھېسابنى تۈگىتىش··························· 42
ئاغرىق ياتقاندا جۆيلۈگىنىم بولسا كېرەك········ 44
چېچىڭىزدەك كۆپ ·························· 45
ئاغىنىسىدىن پۇل سوراش ····················· 46
ئۆيدە گۆش قالماپتۇ ························ 47
ئوغرىنى تۇتقىلى بارىمەن ···················· 48
ئىش ھەققى ······························· 50
كۈن ۋە ئاي ······························· 51
ئاغىنەم بولغىنىڭ ئۈچۈن ···················· 52
مەسچىت ۋە جامە ·························· 53
قاپىيە ···································· 54
ئەپەندىم بىلەن ئالداركوسا·················· 55
قوي يوقاتقاندىن سورا ······················ 57

نامازدىن قېچىپ 58
ئالتۇن ئۆزۈك 59
تېپىتماي ساقلىدىم.......................... 60
تەشكەلمىگەن جاھان 61
قەرز بولۇپ قالماسلىق ئۈچۈن 62
تەڭلىشىپ كەتمەمدۇ؟ 63
مەنمۇ ئۆلگەن بولاتتىم 64
باشقىلارمۇ كۆرسۇن 65
شوتا ساتىمەن.......................... 66
نېمە قىلىشنى ئۆزۈم بىلىمەن 67
چاشقان دورىسى 68
ئۇ كېيىنكى ئىش 69
قىممەت تۇخۇم 70
پادىشاھنىڭ ئاجىزلىق تەرىپى 71
ئامانەتكە خىيانەت 73
ئۈستىدىكىسى ۋە ئاستىدىكىسى 75
باشقىلارنىڭ قەرزىنى تۆلەپ قويۇش 76
بىچارە ئېشىكىم 77
كېسەل 78
بىتاقەت بولۇش 79

ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرگىنىم يوق

بىر كۈنى، ئەپەندىم كوچىدا ۋەز ئېيتىپتۇ، ئارقىدىن نۇرغۇن پاكىتلارنى كۆرسىتىپ، بەگنىڭ جىنايەتلىرى ئۈستىدىن شىكايەت قىپتۇ.

— ئەپەندىم، سىز دەۋاتقان بەگ كىم؟ ئۇنىڭ ئىسمىنىمۇ ئوچۇق دەۋەتسىڭىز قانداق؟ — دەپ سوراپتۇ ئەپەندىمنىڭ سۆزىنى ئاڭلىغاندىن كېيىن كىشىلەر ئارىسىدا تۇرغان بەگ ئۆڭۈپ.

— قايسى بەگ ئىكەنلىكىنى ئېنىق بىلمەيدىكەنمەن، ئۆز كۆزۈم بىلەن كۆرگىنىم يوق، باشقىلارنىڭ ئاغزىدىن ئاڭلىغان، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم.

(ئۇيغۇر)

بەش چاقا[1]

ئەپەندىمنىڭ بىر كىشىگە ئەللىك ئۈچ چاقا بېرىشى بار ئىكەن. بىر كۈنى ئەپەندىم ئاغىنىلىرى بىلەن كوچىدا پاراڭلىشىپ تۇرسا، ئالارمەن: «ئېلىشىمنى بەر!» دېگەندەك قىلىپ، ساقىلىنى تۇتۇملاپ، كۆزلىرىنى چەكچەيتكىنىچە ئەپەندىمگە قاراپ كەپتۇ. ئەپەندىم كۆرمەسكە سېلىپ، باشقا يەرگە قارىۋاپتۇ. ئالارمەن يەنە: «ئېلىشىمنى بەرمەمسەن!» دېگەندەك قىلىپ، ئەپەندىم قاراپ تۇرغان تەرەپكە مېڭىپتۇ. ئەپەندىم ناھايىتى ئوڭايسىزلانغان بىر ھالدا ئالارمەننى چاقىرىپ سوراپتۇ:

— مېنىڭ سىزگە زادى قانچە بېرىشىم بار؟

— كۆپمۇ ئەمەس، ئازمۇ ئەمەس، ئەللىك ئۈچ چاقا! — دەپتۇ ئالارمەن.

— خوپ، ئەتە مېنىڭكىگە بېرىپ يىگىرمە سەككىز چاقىنى ئېلىڭ، ئۆگۈنلۈككە بېرىپ يىگىرمە چاقىنى ئېلىڭ، يەنە بەش چاقىڭىز قالدى، توغرىمۇ؟

— توغرا، ئەپەندىم، — دەپتۇ ئالارمەن.

---

① چاقا — پۇل، ئاقچا، تەڭگە، كويچەن.

— خوش، سىززە قىلچە يۈز - خاتىر قىلمىدى. ڭىز، بەش چاقا ئۈچۈن شۈنچە كۆپ ئادەم ئالدىدا يۈ. زۈمنى تۆكتىڭىز، — دەپتۇ ئەپەندىم خاپا بولغاندەك قىلىپ.

(ئۆزبېك)

تۆت پۇتلۇق هايۋان

بىر كۈنى، چوڭ بىر يەر ئىگىسى مال بازىرىدىكى ئېشەك، ئات ـ كالا، قېچىر قاتارلىق جىمى تۆت پۇت-لۇق هايۋانلارنى سېتىۋېلىپ هەيدەپ مېڭىپتۇ. ئۇ يەنە: «بۇ تېخى يەتمەيدۇ، قانچە بولسا شۇنچە ئالىمەن» دەپتۇ.

ئەپەندىم كېلىپ ئۇنىڭدىن سوراپتۇ:

— تەقسىر، بۇنچە كۆپ هايۋاننى نېمە قىلىسىز؟

— مېنىڭ مىليون مو تېرىلغۇ يېرىم بار، بۇ يەرلەرنى تېرىشقا ناهايىتى كۆپ تۆت پۇتلۇق هايۋان كېتىدۇ، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ يەر ئىگىسى.

— تۆت پۇتلۇقلا بولسا ئالامسىز؟ — دەپ سوراپتۇ ئەپەندىم.

— ئالىمەن، قانچە بولسا شۇنچىنى ئالىمەن! — دەپتۇ يەر ئىگىسى.

— ياخشى، مېنىڭ يۈز دانە تۆت پۇتلۇق هايۋىنىم بار، هەممىسىنى سېتىپ بېرەي، ئەمما يېنىۋالسىڭىز بولمايدۇ، گېپىمىز گەپ بولسۇن، — دەپتۇ ئەپەندىم.

— گېپىم گەپ، قارىنى كېپىل قىلىمىز، — دەپتۇ يەر ئىگىسى خۇشاللىقىدا.

— ئەگەر سىز ھەممىسىنى ئالسىڭىز ئەرزانىراق بېرىشىم مۇمكىن، ھەربىرىگە بەش تەڭگىدىنلا ئالىمەن، — دەپتۇ ئەپەندىم قوشۇمچە قىلىپ.

— بەك ياخشى، چوقۇم ھەممىنى ئالىمەن، خاتىرجەم بولۇڭ! — دەپتۇ يەر ئىگىسى تەقەززالىق بىلەن.

ئەپەندىم قايتىپ كېتىپ، يۈز توشقان ئەكەپتۇ. يەر ئىگىسى توشقانلارغا شۇنداق بىر قارىۋېتىپ، جۇدۇنى بىلەن دەپتۇ:

— ئەپەندىم، تـوشقان بىلـەن يـەر تـېرىغىلى بولامدۇ؟

— ئۇنداق بولسا، توشقان تۆت پۇتلۇققا كىرەمدۇ، يوقمۇ؟ — دەپتۇ ئەپەندىم.

— تۆت پۇتلۇققا كىرىدۇ، — دەپتۇ يەر ئىگىسى.

— توغرا ئېيتتىڭىز، بايا سىز تۆت پۇتلۇقلا بولسا ھەممىسىنى ئالىمەن دەپ ئۆز ئاغزىڭىز بىلەن دېدىڭىز، يا ئۇنىڭدىن يېنىۋالسىڭىز سىزنى ئەر دېگىلى بولمايدۇ، ئەگەر يېنىۋالسىڭىز سىزنى ئەر دېگىلى بولمايدۇ، — دەپتۇ ئەپەندىم.

يەر ئىگىسى لام - جىم دېيەلمەپتۇ - دە، ئىلاجسىز ئەپەندىمنىڭ يۈز توشقىنىنى ئاپتۇ.

(ئافغان)

ئىش ئىزدەش

راست گەپ قىلىدىغان ئەپەندىمنى خوجايىنى پات - پاتلا ئىشتىن ھەيدىۋېتىدىكەن، ئەپەندىم تولا چاغلاردا ئىشسىز قالىدىكەن، شۇنىڭ بىلەن ئەپەندىم ئاستا - ئاستا مۇغەمبەرلىششكە باشلاپتۇ.

بىر كۈنى، ئەپەندىم ئىش ئىزدەپ بىر قاسساپنىڭ دۇكىنىغا كەپتۇ. قاسساپ ئورۇق بىر ئۆچكىنىڭ گۆشىنى كۆرسىتىپ تۇرۇپ:

— بۇ نېمىنىڭ گۆشى؟ — دەپ سوراپتۇ ئەپەندىمدىن. ئەپەندىم:

— يېڭىلا سويغان پاقلان گۆشى ئىكەن، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

— ئۇنداق بولسا بىر كىلوگرام دېگەن قانچە گرام بولىدۇ؟ — دەپ سوراپتۇ يەنە قاسساپ ئۇستام.

— تېرىسىدىن باشقا سەككىز يۈز ئەللىك گرام بولىدۇ - دە، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم قاشلىرىنى ھىمىرىپ.

— يارايسىز، ئەتىدىن باشلاپ مېنىڭ دۇكىنىمدا ئىشلەڭ، — دەپتۇ ئۇستام رازىمەنلىك بىلەن.

(ئۇيغۇر)

كۆزۈم تورلىشىپ قاپتۇ

ئەپەندىم يەر ئاغدۇرۇۋېتىپ، توپىنىڭ ئارىسىدىن بىر قۇتا تېپىۋاپتۇ. قۇتىنى ئېچىپ قارىسا، ئىچىدە لىق تىللا بار ئىكەن. ئەپەندىم ئىچىدە: «تىللا توپىنىڭ ئارىسىدىن چىقتى، ھۆكۈمەتكە تاپشۇرۇلۇشى كېرەك» دەپ ئويلاپتۇ.

ئەپەندىم ئۆيىگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن، ئەھۋالنى خوتۇنىغا دەپ بېرىپتۇ، ئاندىن يەنە:

— قۇتىنى دەرھال بىر تاغارغا قاچىلاپ بەر، مەن قازىغا ئاپىرىپ تاپشۇرۇۋېتەي، — دەپتۇ.

خوتۇنى قۇتىدىكى لىق تىللانى كۆرۈپ كۆزى قىزىرىپ قاپتۇ. شۇنىڭ بىلەن تالادىن يوغان بىر تاشنى ئەكىرىپ تاغارغا قاچىلاپ، قۇتىدىكى تىللانى ئېلىۋېلىپ يوشۇرۇپ قويۇپتۇ.

ئەپەندىم تاغارنى كۆتۈرۈپ، ئۇدۇل قازىخانىغا بېرىپتۇ، ئۇ ھېچ نەرسە دېمەستىن، ئىشىكتىن كىرىپلا تاغارنى تۆكۈپتۇ. تاغاردىن يوغان بىر تاش دومىلاپ چۈشۈپتۇ.

— بۇ نېمە ئىش؟ — دەپ سوراپتۇ قازى.

ئەپەندىم دەسلەپتە ھەيران بولۇپ، ئارقىدىن دۇدۇقلاپ:

— كۆزۈم تورلىشىپ قالغان ئوخشايدۇ، تاشنى تىللا قاچىلىغان قۇتىمىكىن دەپتىمەن، — دەپتۇ.

(ئىران)

مۆتتەھەم باي

بىر كۈنى، ئەپەندىم تۆرمۆشتىن قىسىلىپ خۇداغا يالۋۇرۇپتۇ:

— ئەي خۇدا، راستىنلا كەمبەغەللەرگە رەھمىڭ كېلىدىغان بولسا، قېنى ماڭا يۈز تىللا ئاتا قىلغىن، بىر تىللا كەم بولسىمۇ ئالمايمەن.

ئەپەندىمنىڭ گېپىنى ئاڭلاپ تۇرغان باي قوشنىسى ئەپەندىمنى سىنىماق بولۇپ توققۇز تىللا تاشلاپتۇ. ئەپەندىم تىللانى ساناپ كۆرۈپ:

— خەير، توقسان توققۇزنى بەرگەن خۇدايىم بىرىنىمۇ بېرىپ قالار، — دەپ تىللانى ساندۇققا «موكلا» سالپتۇ. باينىڭ ئاچچىقى كېلىپ ئەپەندىمنىڭ ئىشىكىنى ئۇرۇپتۇ.

— ئەپەندىم، تىللالارنى سىزنى سىنىماق ئۈچۈن مەن تاشلىغانىدىم، گېپىڭىزدە تۇرۇڭ، تىللانى بېرىۋېتىڭ، — دەپتۇ.

— خۇدانىڭ شەپقىتىگە شېرىك بولماقچىمىدىڭ، سېنىڭ تىللايىڭنى كۆرگىنىم يوق، — دەپ چىڭ تۇرۇۋاپتۇ ئەپەندىم. باي ئەپەندىمنى قازىخانىغا سۆرەپتۇ.

— كونا چاپان بىلەن قازىخانىغا بارمايمەن، —

دەپتۇ ئەپەندىم. باي ئەپەندىمگە يېڭى پەرىجىسىنى ئاچىـ
قىپ بېرىپتۇ. ئەپەندىم يەنە:

— قازىنىڭ ئالدىغا ياياق بارمايمەن، بارغۇڭ كەلـ
ـسە، ئۆزۈڭ بار، — دەپ تۇرۇۋاپتۇ. باي ئىلاجسىز
قېچىرنى توقۇپ ئاچىقىپ بېرىپتۇ.

قازىخانىغا بارغاندىن كېيىن، باي بولغان ۋەقەنى
بايان قىپتۇ.

— بىرى كەم يۈز تىللا ئالغىنىڭىز راستمۇ؟ —
دەپ سوراپتۇ قازى ئەپەندىمدىن.

— تۆھمەت! — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم، —
بۇنداق مۇتتەھەم باينى ئۆمرۈمدە بىرىنچى قېتىم كۆرۈ-
شۇم، قويۇپ بەرسىڭىز ئۇستۇمدىكى چاپان بىلەن ئاسـ
ـتىمدىكى قېچىرنىمۇ مېنىڭ دېيىشتىن يانمايدۇ.

باي پەرياد كۆتۈرۈپتۇ ۋە پەرىجە بىلەن قېچىرنىڭمۇ
ئۆزىنىڭ ئىكەنلىكىنى ئېيتىپ دەۋا قىپتۇ. قازى بولسا
بۇ مۇتتەھەملىكتىن رەنجىپ، تىللانى ئەپەندىمگە بۇيـ
ـرۇپتۇ.

(ئۇيغۇر)

سىنىڭمۇ راست

بىر كۈنى، ئەپەندىمگە قوشنىسى ئەرز ئېيتىپ كىرىپ ئۆز خوتۇنىنى يامانلاپ بېرىپتۇ، ئەپەندىم گەپنى ئاڭلاپ بولۇپ:

— راست، گېپىڭىز راست، خوتۇنىڭىزنىڭ مىجەزى ئوسال ئىكەن، — دەپتۇ.

ئەتىسى دەل شۇ قوشنىسىنىڭ خوتۇنى كىرىپ ئېرىنى يامانلاپ دادلاپ بېرىپتۇ. ئەپەندىم ئۇنىڭغىمۇ «گېپىڭىز راست» دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. قوشنا خوتۇن چىقىپ كەتكەندىن كېيىن، ئەپەندىمنىڭ خوتۇنى ئەپەندىمگە كايىپ:

— ئەر بولماي ئۆلۈڭ، ئۇ كىرسە ئۇنىڭغىمۇ راست، بۇ كىرسە بۇنىڭغىمۇ راست دېگىنىڭىز نېمىسى، — دەپتىكەن. ئەپەندىم بىرپەس ئويلاپ تۇرۇپ:

— دەرۋەقە، ئويلاپ كۆرسەم سىنىڭ گېپىڭمۇ راست ئىكەن، خوتۇن، — دەپتۇ.

(ئۇيغۇر)

سىزمۇ ئۇيالمامسىز!

ئەپەندىمدىن بىر كىشى ئىشەك سوراپ كەپتۇ. ئەپەندىم ئىشىكىنى بەرگۈسى كەلمەي:

— ئىشىكىم ئۆيدە يوق ئىدى، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ. دەل شۇ چاغدا ئەپەندىمنىڭ ئىشىكى ھاڭراپتۇ. ھېلىقى كىشى ئەپەندىمنىڭ يالغان ئېيتقىنىدىن رەنجىپ:

— ئەپەندىم، ئاپئاق ساقىلىڭىز بىلەن يالغان ئېيتىشتىن ئۇيالمامسىز! — دەپتىكەن.

ئەپەندىممۇ دەرھال:

— ئاپئاق ساقىلىم بىلەن ئېيتقان مېنىڭ گېپىمگە ئىشەنمەيسىز ۇ، ئېشەكنىڭ گېپىگە ئىشىنىشكە سىزمۇ ئۇيالمامسىز! — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

(ئۇيغۇر)

ئەزرائىل ۋە ئەپەندىم

ئەپەندىمنىڭ خوتۇنى ئاغرىپ ئورۇن تۇتۇپ يېتىپ قاپتۇ. ئەپەندىم خوتۇنىنىڭ كۆڭلىنى ياساش ئۈچۈن: «خۇدايا، خوتۇنۇمغا بەرگەن ئاغرىقنى ماڭا بەرسەڭچۇ، خوتۇنۇم تارتقان ئازابنى مەن تارتسامچۇ» دەپ خۇداغا يالۋۇرۇشقا باشلاپتۇ. دەل شۇ پەيتتە، بوغۇز سېۋىتىنى بېشىغا كىيىۋالغان كالا ئۆيگە كىرىپ كەپتۇ. ئەپەندىم بۇنى ئەزرائىلمىكىن دەپ دەررۇ ياقىسىنى تۇتۇپتۇ ـ دە:

— يا ئەزرائىل، كىمنىڭ ئاغرىق، كىمنىڭ ساقلىقىنى ئۆزۈڭ كۆرۈپ تۇرۇپسەن، جان ئېلىشتىمۇ شۇنىڭغا قاراپ ئىش كۆرەرسەن، — دەپتۇ.

(ئۇيغۇر)

ئۇخلاۋاتىمەن

بىر كۈنى، ئەپەندىم بازارغا كىرىپ ئاغىنىسى بىلەن بىر سارايدا قونۇپ قاپتۇ. كېچىسى ئاغىنىسى سوراپتۇ:

— ئەپەندىم ئۇخلاپ قالدىڭىزمۇ؟

— ھە، نېمە گەپ؟

— بىرئاز پۇل قەرز سوراي دېۋىدىم، — دەپتۇ ئاغىنىسى.

ئەپەندىم دەررۇ خورەك تارتىپ:

— مەن ئۇخلاۋاتىمەن! — دەپتۇ.

(ئۇيغۇر)

موللا شەيتان

ئەپەندىم ئىماملىق قىلىپ يۈرگەن كۈنلەرنىڭ بىر-رىدە، نامازدىن كېيىن كىشىلەرگە ۋەز ئېيتىپتۇ:

— ئەزىز بەندىلەر، ھەرگىز شەيتاننىڭ سۆزىگە كىرمەڭلار، شەيتان ئېزىقتۇرىدۇ، يامان يولغا باشلايدۇ...

مەسچىتتە ئولتۇرغانلاردىن بىرى:

— ئەپەندىم، ھازىرلا مېنى شەيتان ئېزىقتۇرۇۋا-تىدۇ، قانداق قىلاي؟ — دەپ سوراپتۇ.

— نېمىدەپ ئېزىقتۇرۇۋاتىدۇ؟ — دەپ سوراپتۇ ئەپەندىم.

— ئىككى چاپىنىڭنىڭ بىرىنى ئىمامغا بەرگىن دەۋاتىدۇ، — دەپتۇ ھېلىقى كىشى.

— ئۇنداق بولسا ئۇ موللا شەيتان ئىكەن، ئۇنىڭ گېپىگە كىرسىڭىز بولىدۇ، چاپاننى بۇگۈندىن قالدۇر-ماي ئەكېلىپ بېرىڭ! — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئۇيغۇر)

نېمە چارە

ئەپەندىم تويۇقسىز مېھمان باشلاپ كەپتۇ - دە، مېھمانلارنى ئىشىك ئالدىدا قويۇپ، ئۆيدىن خەۋەر ئېلىش ئۈچۈن ئۆيگە كىرىپتۇ. خوتۇنى ئاچچىقلاپ:

— ئۆيدە مېھمانغا قويغۇدەك ھېچنېمە بولمىسا، نېمىشقا مېھمان باشلاپ كېلىسىز؟ — دەپ كايىپتۇ.

— ئەمىسە، سەن چىقىپ «ئەپەندىم ئۆيدە يوق» دەپ قويغىن، قالغىنىنى ئۆزۈم جايلايمەن، — دەپتۇ ئەپەندىم. ئەپەندىمنىڭ خوتۇنى ھويلىغا چىقىپ:

— مېھمانلار، ئەپەندىم ئۆيدە يوق ئىدى، ئۆزى بار ۋاقىتتا كېلەرسىلەر، — دەپتۇ.

— ھاي، يالغان گەپ قىلماڭ، — دەپتۇ مېھمانلار، — ئەپەندىم بىزنى باشلاپ كېلىپ ھازىرلا ئۆيگە كىرىپ كەتكەنىدىغۇ!

بۇ گەپنى ئاڭلاپ تۇرغان ئەپەندىم خوتۇنىنى خىجالەتچىلىكتىن قۇتۇلدۇرماق بولۇپ:

— جاھىل مېھمان ئىكەنسىلەر، يوق دېگەندىكىن يوق - دە! ئەپەندىم ئالدى ئىشىكتىن كىرىپ كەتكەن بولسا، خوتۇنىدىن قورقۇپ كەينى ئىشىكتىن چىقىپ كەتكەندۇ، ئۇنىڭغا نېمە چارە! — دەپتۇ.

(ئۇيغۇر)

ئىشىك ئېتىك ئىدىغۇ

ئەپەندىم ئىشىك بازىرىدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ ئىك-
كى قاناتلىق بىر ئىشىكنى كۆتۈرۈپ مېڭىپتۇ. ئىشىك
ئىگىسى كۆرۈپ قېلىپ، ئەپەندىمنىڭ كەينىدىن يۈگۈ-
رۈپتۇ. ئەپەندىم بۇنى سېزىپ، ئىشىكنى كوچىنىڭ
ئوتتۇرىغا تىكلەپتۇ ـ دە، زەنجىرلەپ قويۇپتۇ. ئىشىك
ئىگىسى ئەپەندىمنىڭ ئالدىغا ئۆتۈپ، ئۇنىڭ يۈزىگە بىر
شاپىلاق ساپتۇ. ئەپەندىم ھەيران بولۇپ:

— ھەي بۇرادەر، ئىشىك ئېتىك ئىدىغۇ، سىز
قەيەردىن كىردىڭىز؟ — دەپتۇ.

(ئۇيغۇر)

ئۆزۈممۇ بىلەلمەي تۇرىمەن

ئەپەندىم بىر باغقا ئوغرىلىققا كىرىپ ئالمىلارنى قاپقا توشتۇرۇۋاتقىنىدا باغۋەن كىرىپ قىلىپ:

— ھەي ئەپەندىم، باغدا نېمە قىلىپ يۈرىسىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

— بىر قاتتىق شامال چىقىپ ئۇچۇرغىنىچە مۇشۇ يەرگە چۈشۈرۈپ قويىدى، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم.

— ئۇنداق بولسا ئالمىلارنى نېمىشقا ئۈزدىڭىز؟ — دەپ سوراپتۇ باغۋەن.

— شامالدىن قورقۇپ شاخلارغا ئېسىلىۋالغانىدىم، ئالمىلار تۆكۈلۈپ كەتتى، — دەپتۇ ئەپەندىم.

— بوغۇ مەيلى، ئەمىسە ئالمىنى قاپقا كىم سالـ دى؟ — دەپ سوراپتۇ يەنە باغۋەن.

— ھەي ئەخمەق، — دەپتۇ ئەپەندىم، — مېنىڭ ئەقلىم يەتمەي تۇرغان نەرسىنى سەن نەدىن بىلىسەن. قاپنىڭ ئىچىگە سالغىنىمغا نېمىدەپ جاۋاب بېرىشىمنى ئۆزۈممۇ بىلەلمەي تۇرىمەن.

(ئۇيغۇر)

كونا كېپەن، كونا گۆر

بىر كۈنى، ئەپەندىم ئوغلىغا ۋەسىيەت قىلىپ:
— ئەي ئوغلۇم، ئەگەر مەن ئۆلسەم، كونا ماتادىن كېپەن قىلىپ، كونا گۆرگە كۆمۈڭلار، — دەپتۇ.
ئوغلى ھەيران قېلىپ:
— نېمە ئۈچۈن ئۇنداق قىلىمىز؟ — دەپ سوراپتۇ.
ئەپەندىم:
— ھەي نادان بالا، كېپەنمۇ كونا، گۆرمۇ كونا بولسا، مۇنكىر - نەكىرلەر بۇ سوراق سورالغان جەسەت ئىكەن، دەپ كېتىپ قالسا ئەجەب ئەمەس، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

(تۈركمەن)

يېزىلمىغان خەت

مەھەللىدىكى بىر باي توي قىلىپ ئەپەندىمنى چاقىرماپتۇ. ئەپەندىم ئىككىلىنىپ ئولتۇرمايلا، بىر ئاق قەغەزنى تۆت پۈكلەپ كونۋېرتقا ساپتۇ - دە، توي بولۇۋاتقان ئۆيگە بېرىپتۇ ۋە ئۆي ئىگىسىنى چاقىرىپ كونۋېرتنى سۇنۇپ:

— سىزگە قازى بېگىم خەت ئەۋەتكەنىدى، — دەپتۇ. ساھىبخانا خۇشال بولۇپ، ئەپەندىمنى ئۆيگە باشلاپتۇ. ئەپەندىم داستىخاندىكى تۈرلۈك نازۇنېمەتلەر بىلەن قورسىقىنى تويدۇرۇپتۇ.

ئۆي ئىگىسى كونۋېرتنى ئېچىپ قارىسا، ئىچىدە بىر پارچە ئاق قەغەزدىن باشقا ھېچ نەرسە يوق تۇرغۇدەك.

— ئەپەندىم، بۇ قەغەزگە ھېچنېمە يېزىلماپتىغۇ؟ — دەپ سوراپتۇ ھەيران بولۇپ ئۆي ئىگىسى.

— بەلكىم قازى بېگىمنىڭ ئىشى ئالدىراش، بىر نېمە يېزىشقا ۋاقتى يەتمىگەن بولسا كېرەك، — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئەزەربەيجان)

يەلپۈگۈچ

ئەپەندىم تۇرمۇشتا قىسىلىپ قېلىپ، توخۇ پەيلى-
رىدىن يەلپۈگۈچ ياساپ سېتىپتۇ. خېرىدارلار يەلپۈ-
گۈچنى يەلپۈپ كۆرسە، پەيلەر بىر - بىردىن سۇغۇرۇ-
لۇپ چىقىشقا باشلاپتۇ.

— بۇ قانداق يەلپۈگۈچ؟ يەلپۈ - يەلپۈمەيلا چۇۋۇ-
لۇپ كېتىۋاتىدىغۇ! — دەپتۇ خېرىدارلار.

— يەلپۈگۈچنى ئىشلىتىشنى بىلىش كې-
رەك - دە، — دەپتۇ ئەپەندىم، — يەلپۈگۈچنى چىڭ
تۇتۇپ، بېشىڭىزنى ئۇ ياق - بۇ ياققا قىمىرلىتىپ
بېرىڭ.

(ئۇيغۇر)

قىرى روزا

ئەپەندىم بالا ئوقۇتاتتىكەن. روزا ئىسسىق ھەمدە ئۇزۇن كۈنلەرگە توغرا كېلىپ، ئەپەندىم ناھايىتى قىيىنلىپتۇ، ئۇ بالىلارغا دەرس بېرىۋېتىپ يېنىدا تۇرغان كوزىدىكى مۇزدەك سۇدىن ئىككى يۇتۇم ئىچىپتۇ. بۇنى كۆرۈپ قالغان بالىلار ھەر تەرەپتىن:

— ۋاي خەلپىتىم! ... خەلپىتىم! ... «سۇ ئىچسە روزا ئېچىلىدۇ» دېگەنىدىڭىز، ئىچىۋاتىسىزغۇ! — دەپ چۇقان سېلىپتۇ.

ئەپەندىم باھانە كۆرسىتىپتۇ:

— مەن سىلەرگە ياش روزا توغرىسىدا گەپ قىلغانىدىم. ياش روزا يېڭى سۈۋالغان بولۇپ، ھەرقانچە ئىسسىقتىمۇ يېرىلمايدۇ. مەن تۇتقان روزا قىرى روزا، ئىسسىققا چىدىمايدۇ، چۈرۈك بولىدۇ، سۇ سېپىپ تۇرۇلمىسا قاغجىراپ كېتىدۇ.

(ئەزەربەيجان)

ئاخىرى خەيرلىك بولسۇن

ئەپەندىم باغلىق كوچىدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، بىر باغ ئىگىسىنىڭ كۆكتاتلىقىغا كۆزى چۈشۈپتۇ. ئۇ قاپ ئەكېلىپ ئوغرىلىققا كىرىپتۇ. قارىسا، بىر تەرەپتە كاللىدەك ـ كاللىدەك چامغۇر تۇرغان. ئەپەندىم ئاۋۋال چامغۇردىن ئون نەچچە تالنى يۇلۇۋېلىپ قاپقا ساپتۇ، كېيىن سەۋزە يۇلۇشقا باشلاپتىكەن، كۆكتاتلىقنىڭ ئىگىسى كېلىپ قېلىپ ئەپەندىمنىڭ ياقىسىدىن ئاپتۇ. ئەپەندىم يېلىنىپتۇ، يالۋۇرۇپتۇ، ئاخىرى كۆكتاتلىقنىڭ ئىگىسى يۇلۇۋېلىنغان سەۋزىلەر بىلەن ئەپەندىمنىڭ دۈمبىسىگە ئۇرۇش شەرتى بىلەن، ئۇنى مەھەللىگە سۆرەپ ئاپىرىپ شەرمەندە قىلمايدىغان بوپتۇ.

ئەپەندىم ياۋاشلىق بىلەن دۈمبىسىنى تۇتۇپ بېرىپتۇ، كۆكتاتلىقنىڭ ئىگىسى سەۋزە بىلەن ئەپەندىمنى ئۇرۇشقا باشلاپتۇ. ئەپەندىمنىڭ ئۈستى يالاڭ، سەۋزە قاتتىق بولغاچقا، ھەربىر سەۋزە تەگكىنىدە سەنتۈرۈلۈپ، ئارقىسىدىن «ئاخىرى خەيرلىك بولسۇن» دەپ قويغۇدەك.

كۆكتاتلىقنىڭ ئىگىسى ئەجەبلىنىپ سوراپتۇ:

— سەۋزە تەگكىنىدە «ئاخىرى خەيرلىك بولسۇن» دېگىنىڭىز نېمىسى؟

— ھەي بۆرادەر! — دەپتۆ ئەپەندىم، — قاپتىكنىڭ ھەممىسى سەۋزە بولغان بولسا، مەن بۆ گەپنى دېمەي، چىشىمنى چىشلەپ، جىم تۆرۇۋېرەتتىم. تېخى قاپ تېگىدىكى چامغۆرلارغا نۆۋەت كەلگەندە ئۆپكەمنى چۆشۆ-رۆپ قويارسىزمىكىن...

(ئۆيغۆر)

ماڭا باب جامائەت ئىكەنسىلەر

ئەپەندىم تەرەت ئالماي ئىماملىق قىلدى دەپ ئەيىبـ. لىنىپ، شەھەردىكى بىر مەسچىتتىن قوغلانغاندىن كېـ. يىن، يىراقتىكى بىر يېزىغا ئىمام بولۇپ كېتىپتۇ. بۇ يېزىدا ناماز ئوقۇيدىغانلار بەكمۇ ئاز ئىكەن، ئەپەندىم ئادەم جىق توپلانغان بىر تويدا ئوتتۇرىغا چىقىپ يېزا ئەھلىنى نامازغا تەرغىب قىپتۇ. بىر كىشى ئورنىدىن تۇرۇپ ئەپەندىمگە سوئال قويۇپتۇ:

— بىز بۇ يېزىنىڭ ئادەملىرى تەرەت ئېلىشنى بىلمەيمىز، تەرەت ئالماي ناماز ئوقۇسىمۇ بولامدۇ؟

ئەپەندىم خۇشال بولۇپ كېتىپ:

— مەنمۇ تەرەت ئېلىشنى بىلمەيدىغان جامائەتنى تاپالماي قايغۇرۇپ يۈرەتتىم، ئاپىرىن، ماڭا باب جامائەت ئىكەنسىلەر، — دەپتۇ.

(قىرغىز)

قاراڭغۇدا ئوڭ بىلەن سولنى نەدىن بىلەي...

ئەپەندىمنىڭ خوتۇنى يېرىم كېچىدە تۇرۇپ:
— تۇرۇڭ، دادىسى، ئوغرى كەلگەن ئوخشايدۇ، ئوڭ تەرىپىڭىزدىكى ئويۇقتا شام بار، ئېلىڭ، ياقايلىچۇ، — دەپتۇ.
ئەپەندىم ياتقان جايىدا غودۇڭشىپ:
— ئوغرىغا جان كېرەك بولسا ئۆزى كېتىدۇ. قاراڭغۇدا ئوڭ بىلەن سولنى نەدىن بىلەي، — دەپتۇ.

(ئۇيغۇر)

نەق ئاش

— خوتۇن! تونۇش تالىپلار كېلىشتى، ئاشنى جىقراق قىل، — دەپتۇ ئەپەندىم.

خوتۇنى تېرىكىپ:

— ئۆيىمىزدە چاشقانلار ھاسا تايىنىپ يۈرۈپتۇ، نېمىگە مېھمان باشلاپ كەلدىڭىز! — دەپتۇ.

ئەپەندىم دەرھال كەينىگە ئۆرۈلۈپ مېھمانلارغا خىتاب قىپتۇ:

— خوتۇنۇم «بېھىسىز ئاش، ئاش بولمايدۇ» دەۋاتىدۇ. ئامان - ئېسەن كۆزگە يېتىۋالساق، خوتۇنۇم دادىسىنىڭكىگە بېرىپ بېھى ئەكېلىدۇ. ئاش دەم يېگۇچە بىر ئايلىنىپ كېلىڭلار!

(ئۇيغۇر)

ئەپەندىم ۋە ئەزرائىل

ئەپەندىم بامدات نامىزىغا كېتىۋېتىپ، ئەرمەك ئۆ-
چۈن قولىدىكى ئون بەش تىيىنلىك تەڭگىنى ئويناپ
مېڭىپتۇ، تەڭگە جاراڭلاپ يەرگە چۈشۈپ كۆزدىن غا-
يىب بوپتۇ.

ئەپەندىم: «بۇنى كىم ئالالتتى، نامازدىن قايتىشىم-
دا ئالارمەن، ناماز قازا بولمىسۇن» دەپ مەسچىتكە
كىرىپ كېتىپتۇ. ناماز ئوقۇۋېتىپمۇ پىكىر - خىيالى
ئاشۇ تەڭگىدە بوپتۇ، نامازدىن كېيىن چىقىپ
راسا ئىزدەپتۇ.

تەڭگە يوق!

ئەپەندىم يەردە ئولتۇرۇۋېلىپ، ھەربىر ئۆتكەن-
ئاشنى كۆز غەلۋىرىدىن ئۆتكۈزۈۋاتاتتىكەن، سوت سې-
تىپ شەھەردىن كېلىۋاتقان بىر بالا سالام بېرىپتۇ.

— ئوغلۇم، سەن شەھەرگە قايسى ۋاقىتتا سوت
ئېلىپ ئۆتكەنىدىڭ؟

— ھەممە ئادەملەر ناماز ئوقۇۋاتقاندا.

— ئۇنداق بولسا مۇشۇ يەرگە مېنىڭ تەڭگەم چۈ-
شۈپ كەتكەنىدى، سەن ئالغان بولساڭ كېرەك.

— ئالغان بولسام بەرمەيتتىممۇ.

— ئالغان بولساڭ بېرىۋەت، ئوغلۇم.

سۈت ساتقۇچى بالا ئەپەندىمنى خۇشال قىلىش ئۈچۈن ئون بەش تىيىن بېرىپ ئۆز يولىغا كېتىپتۇ. بالا تېخى ئۇزاققا بارمايلا، ئەپەندىم ئۆز تەڭگىسىنى تېپىۋاپتۇ، پۇلى ئەمدى ئوتتۇز تىيىن بوپتۇ.

شۇنىڭدىن كېيىن ئەپەندىم ھەر بامدات نامىزىدىن كېيىن سۈت ساتقۇچى بالىلارنى توختىتىپ:

— ھە بالا! مەن يوقاتقان ئون بەش تىيىننى سەن ئالغاندۇرسەن! — دەپ سورايدىغان بوپتۇ.

سۈت ساتقۇچى بالىلار ئەپەندىمدىن بېزىپ، ئاستا - ئاستا باشقا يول بىلەن ئۆتىدىغان بوپتۇ. ئەپەندىمنىڭ بۇ قىلمىشىنى كۆزىتىپ تۇرغان خۇدا ئەزرائىلغا:

— يەرگە چۈشۈپ، موللا نەسىردىنگە تۇزۇكرەك جاپاسى ئاز، كىرىمى كۆپ بىر ئىش تېپىپ بەر! — دەپتۇ.

ئەزرائىل خىزىر قىياپىتىدە يەرگە چۈشۈپتۇ. ئەپەندىم مەسچىت ئالدىدا بىر سۈت ساتقۇچى بالىدىن تەڭگە ئېلىۋاتقاندا سالام بېرىپتۇ، ئاندىن ئۇنىڭ قۇلىقىغا پىچىرلاپ:

— ئەپەندىم، سىز سۈت ساتقۇچى بالىلارغا خار بولماڭ... مەن خۇدانىڭ ئەمرى بىلەن سىزگە ھۈنەر ئۆگەتكىلى چۈشتۈم، — دەپتۇ.

ئەپەندىم ئەزرائىلنىڭ ئاۋازىنى ئاڭلاپ قورقۇپ كېتىپتۇ.

— قۇللۇق، قۇللۇق، — دەپتۇ ئەپەندىم، — مەن يېقىندا ياماقچىلىقنى ئۆگەنمەكچىمەن، بولىدۇ دېسىڭىز بىللە ئۆگىنەيلى. ھازىرقى ھۈنىرىڭىز بەكمۇ رەزىل ھۈنەر. ئادەمنىڭ جېنىنى سىز ئالىسىزۇ، مەن ئىزا تارتىمەن...

(ئۇيغۇر)

مايماق نان

ئەپەندىم ناۋايلىققا قىزىقىپ، ھويلىسىغا يوغان بىر تونۇر سالدۇرۇپتۇ. ئۆزى نان يېقىپ، ئۆزى بازارغا ئاچىقىپ سېتىپتۇ، ھەممە نېنى مايماق ئىكەن.

خېرىدارلاردىن بىرى ئەپەندىمنى زاڭلىق قىلىپ:

— ئەپەندىم، ياققان نانلىرىڭىز مايماققۇ؟ — دەپتۇ.

ناننىڭ كاساتلىقى ئۈستىگە خېرىدارنىڭ بۇ سۆزى ئەپەندىمگە ئېغىر كەپتۇ:

— قۇرۇق گەپنى قويۇپ ئېلىڭا، ئېلىڭ! ئۇنىڭ ئۆزى شۇنداق تۇرسا، مەن قانداق قىلاي!

— ئۇنمۇ مايماق بولامدىكەن؟

— ئەلۋەتتە! مەن ئۇن بازىرىدا ئۇننى ئالىقىنىمغا ئېلىپ قارىسام، مايماق كۆرۈندى. ئاچچىقىم كېلىپ: «بۇ مايماق ئۇننىڭ بۇغدىيىنى قانداق دېھقان تېرىغان-دۇر؟» دەپ سوراشتۇرسام، دان ساتقۇچىلار: «بۇغ-داينى قىرغا چاچقان دېھقاننىڭ كالپۇكى يېرىق ئىدى» دېيىشتى. كىم بىلىدۇ، ئۇ كالپۇكى يېرىق دېھقاننىڭ دادىسى قانداق ئادەم! ئېلىۋېرىڭ، ناننىڭ ئۆزى مايماق ئەمەس.

(ئۇيغۇر)

مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن

بىر ئاي ئىچىدە ئەپەندىمنىڭ خوتۇنى بىلەن ئىشىدىكى ئۆلۈپ قاپتۇ. خوتۇنى ئۆلگەندە ئەپەندىم بىر - ئىككى كۈن يىغلاپ توختاپ قاپتۇ. ئىشىكى ئۆلگەندە بولسا، يىغىدىن زادى باش كۆتۈرمەپتۇ. بۇنى بايقىغان قوشنىسى سوراپتۇ:

— ئەپەندىم، خوتۇنىڭىز ئۆلگەندە ئانچىۋالا يىغلىمىغانتىڭىز، ئىشىكىڭىز ئۆلگەندىن بېرى يىغىدىن توختىمايسىزغۇ؟

ئەپەندىم جاۋاب بېرىپ:

— خوتۇنۇم ئۆلگەندە مەھەللە يىغلىپ: «سەۋر قىلىڭ، قايغۇرماڭ، ئۆيلەپ قويىمىز» دېگەنىدى. ئىشىكىم ئۆلگەندە، «ئىشەك ئېلىپ بېرىمىز» دېگەن گەپ ھېچكىمنىڭ ئاغزىدىن چىقمىدى، مەن يىغلىماي كىم يىغلىسۇن! ...، — دەپتۇ.

(ئۇيغۇر)

گەپ بىر...

بىر مېھماندارچىلىقتا ياش سۈرۈشتۈرۈش بولۇپ قاپتۇ. نۆۋەت ئەپەندىمگە كەلگەندە بىرى:

— ئەپەندىم، سىز نەچچە ياشقا كىردىڭىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

— بۇ يىل قىرىق ياشقا كىردىم، — دەپتۇ ئەپەندىم.

— بەللى، — دەپتۇ ھېلىقى ئادەم، — بۇنىڭدىن ئون يىل بۇرۇنمۇ قىرىق ياشقا كىردىم دېگەنىدىڭىزغۇ؟

ئەپەندىم جاۋاب بېرىپتۇ:

— گەپ بىر، خۇدا بىر.

(ئۇيغۇر)

خىجىللىقىمدىن يەيمەن

بىر كۈنى، ئەپەندىم ئاغىنىسى بىلەن بىللە پولۇ ئېتىپ يېمەكچى بوپتۇ. ئاغىنىسى ئەپەندىمدىن:

— ئەپەندىم، سەۋزە قەلەم قىلىشنى بىلەمەسىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

— ياق، — دەپتۇ ئەپەندىم.

— سەۋزە، پىياز قورۇشنىچۇ؟

— ياق، ئۇنىمۇ بىلمەيمەن.

— ئۇنداقتا ئاش دەملەشنىچۇ؟

— دەملەشنىمۇ بىلمەيتتىم، — دەپتۇ ئەپەندىم.

ئاغىنىسى ئاشنى پىشۇرۇپ، تاۋاققا ئۇسۇپ ئەكەپتۇ ۋە:

— ئەپەندىم، ئاش يېيىشنىمۇ بىلمەمسىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

ئەپەندىم:

— ئاش يېيىشنىمۇ بىلمەيتتىم، بىراق سىزدىن خىجىل بولغانلىقىمدىن يەيمەن - دە، — دەپتۇ - دە، ئاشنى كاپاملاپ يېيىشكە باشلاپتۇ.

(ئۆزبېك)

ئىشىم ئالدىراش

ئەپەندىم خوتۇنى ئاغرىپ قالغاندا: «ۋاي ياخشى ھەمراھىم، مېنى داغدا قويدۇڭغۇ ھەمراھىم!» دەپ ئۇن سېلىپ يىغلاشقا باشلاپتۇ. بۇنى ئاڭلىغان قوشنىلىرى كىرىپ:

— ئەپەندىم، ئۆلمىگەن كىشىگىمۇ بۇنداق يىغلامدىلا؟ — دەپتۇ.

— ئىشىم ئالدىراش ئادەممەن. ناۋادا خوتۇنۇم ئۆلۈپ - تارتىپ قالسا، چولام تەگمەي قالمىسۇن دەپ ئالدىن يىغلاۋاتىمەن، — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئۇيغۇر)

مەن كۆكتاتنىڭ مالىيى ئەمەس

بىر كۈنى پادىشاھنىڭ قورسىقى ئېچىپ، تۈيۈق- سىزلا بېشى قېيىپ كېتىپتۇ. ناھايىتى مەززىلىك پى- شۇرۇلغان پىدىگەن قورۇمىسىنى يېگەندىن كېيىن ئاغ- رىغا تېتىپ كېتىپ، ئوردا ئاشپىزىگە: «ھەر كۈنى ماڭا مۇشۇنداق پىدىگەن قورۇمىسىنى ئەكىرىپ بەر!» دەپ تاپشۇرۇپتۇ.

— پىدىگەن دۇنيادا ئەڭ مەززىلىك كۆك- تات - ھە؟ — دەپ سوراپتۇ ئەپەندىمدىن پادىشاھ.

— شۇنداق، پادىشاھىم، پىدىگەن دۇنيادا ئەڭ مەززىلىك كۆكتات، — دەپتۇ ئەپەندىم.

ئاشپەز ئۈستام پادىشاھقا ھەر كۈنى پىدىگەن قورۇ- مىسىنى ئەكىرىپ بېرىپتۇ. بىر ھەپتە ئۆتكەندىن كې- يىن يەنە شۇنى ئەكىرىپتىكەن، پادىشاھ:

— بۇ ئەڭ تېتىقسىز كۆكتاتنى ئاچچىقىپ كېتىش، تولا يەۋېرىپ زېرىكتىم! — دەپ ۋارقىراپتۇ.

— شۇنداق، پادىشاھىم، پىدىگەن دۇنيادا ئەڭ تېتىقسىز كۆكتات، — دەپتۇ ئەپەندىم پادىشاھقا بولۇ- شۇپ.

— ئەپەندىم، سىز تېخى بىر ھەپتىنىڭ ئالدىدىلا

پىدىگەن دۇنيادا ئەڭ مەززىلىك كۆكتات دېمىگەنمىدى-
ڭىز؟ — دەپتۇ پادىشاھ ئەجەبلىنىپ.
— توغرا، مەن شۇنداق دېگەنىدىم، ئەمما مەن
پادىشاھ ھەزرەتلىرىنىڭ مالىيى، كۆكتاتنىڭ مالىيى
ئەمەس، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم.

(ئافغان)

تاشنى بىكارغا بەردىم

ئەپەندىمنىڭ خوتۇنى تۆگە يۇڭىدا جىقلا يىپ ئېگىرىپ تەييار قىپتۇ. ئەپەندىم ئۇلارنى سېتىش ئۇچۇن بازارغا ئەكىرىپتۇ. ئالغۇچىلار ئەسلىي يۇڭنىڭمۇ پۇلىنى بەرمەپتۇ، ئەپەندىمنىڭ زادىلا ساتقۇسى كەلمەپتۇ.

ئەپەندىم ئۆيگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن كاللىسىغا بىر ئوي كېلىپ، يۇگۇرۇپ چىقىپ تالادىن بىر تال تاشنى تېپىپ ئەكىرىپتۇ، ئاندىن ئۇنى يۇڭ يىپنىڭ ئىچىگە ئوراپ، يەنە بازارغا ئەكىرىپتۇ. بۇ قېتىم بۇرۇنقى باھاسىغا بىردەمدە سېتىلىپ كېتىپتۇ.

ئەتىسى يىپنى ئالغۇچى كېلىپ ئەپەندىمگە دوق قىلىپ:

— ھەي ئەپەندىم، سىز ماڭا يىپ ساتتىڭىزمۇ ياكى تاش ساتتىڭىزمۇ؟ — دەپتۇ.

— سىز ماڭا يىپنىڭلا پۇلىنى بەردىڭىز، تاشنى بىكارغا بەردىم، سىزدىن ئارتۇق پۇل ئالغىنىم يوق، — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئىران)

خانىشنىڭ «يىپىنچىسى»

بىر كۈنى، ئەپەندىمنىڭ قورۇسىدىكى مېۋە كۆچىتىگە چىرايلىق بىر توز كېلىپ قونۇپتۇ. توزنىڭ چىرايلىق رەڭدار قانات - قۇيرۇقلىرى خۇددى خانىشنىڭ يىپىنچىسىغا ئوخشايدىكەن. تۇيۇقسىز ئەپەندىمنىڭ كاللىسىغا باينى ئەخمەق قىلىش خىيالى كەپتۇ - دە، باينىڭ قېشىغا بېرىپتۇ.

— تەقسىر، مەن تۈنۈگۈن خانىشنىڭ يىپىنچىسىنى ئاستاغىنا ئوغرىلاپ چىقتىم، يىپىنچا ئىپاردىنمۇ ئىللىق پۇرايدىكەن، ئۇنى بىر پۇرىۋالسىڭىز خۇددى خانىشنىڭ بەدىنىدىكى خۇش پۇراقنى پۇرىغاندەك بولۇپ قالىسىز، — دەپتۇ ئەپەندىم.

— ئەپەندىم، خانىشنىڭ يىپىنچىسىنى ماڭا سېتىپ بەرسىڭىز قانداق؟ — دەپتۇ ھېشىق[1] باي ئالدىراپ.

ئەپەندىم «يىپىنچا» نى بايغا سېتىپ بېرىپتۇ. يىپىنچىنىڭ پۇلىنى ئېلىپ، بايغا:

— يىپىنچىنى ھويلىدىكى كۆچەتكە ئېسىپ قويدۇم، ئۆزىڭىز بېرىپ ئېلىۋېلىڭ! — دەپتۇ - دە، ئىتتىك كېتىپ قاپتۇ.

---

① ھېشىق — شەھۋەتپەرەس، خوتۇنپەرەس.

نەپسى تاقىلداپ كەتكەن باي ئالدىراپ - تېنەپ كۆچەت تۈۋىگە كېلىپ قارىسا، باينىڭ كۆزىگە ھېلىقى چىرايلىق توز بەئەينى خانىشنىڭ يېپىنچىسىدەك كۆرۈ- نۈپتۇ. باي كۆچەتكە ئېسىلىپ قولىنى سوزۇپتىكەن، «يېپىنچا» پۇررىدە ئۇچۇپ كېتىپتۇ. شۇ چاغدىلا، باي ئۆزىنىڭ ئالدانغانلىقىنى بىلىپتۇ.

(ئىران)

سەۋەبى ئىككى

ئەپەندىم پادىشاھقا مەسلىھەتچى بولۇپ يۈرگەن كۈنلىرىدە پادىشاھ ئەپەندىمدىن سوراپتۇ:

— ئەپەندىم، سىزنىڭچە بەگلىككە كىمنى تەيىنلىسەك مۇۋاپىق بولۇر؟

ئەپەندىم ھېچ ئىككىلەنمەستىن:

— پالانچىنى تەيىنلىسەك ھەممىدىن مۇۋاپىق بولىدۇ! ئۇ بارسا چوقۇم خەلق ئۇچۇن باش قاتۇرىدۇ، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم.

— توغرا ئېيتتىڭىز، بىراق، ئۇ سىزنىڭ ئەشەددىي دۈشمىنىڭىز تۇرسا؟ نېمىشقا ئۇنى كۆرسىتىسىز؟ — دەپتۇ پادىشاھ ئەجەبلىنىپ.

— تەقسىر، ئۇنىڭ سەۋەبى ئىككى. بىرىنچى، سىز مەندىن كىمنى تەيىنلىسەك بولىدۇ دەپ سورىدىڭىز، كىم سىزنىڭ كۆڭلىڭىزگە ياقىدۇ دەپ سورىمىدىڭىز؛ ئىككىنچى، ئۇ كىشى بۇ يەردىن كەتسە مەندىن يىراق تۇرىدىكەن. بۇنداق بولسا مەن ئۇچۇن تېخىمۇ ياخشى ئەمەسمۇ؟ — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم.

(ئۇيغۇر)

ھېسابنى تۆگىتىش

ئەپەندىم بىر دۇكاندارنىڭ ئىشىكىنىڭ ئالدىدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتسا، دۇكاندار چاقىرىپتۇ.

— ئەپەندىم، بىز ھېسابىمىزنى تۆگىتىۋالايلى، سىزدە قالغان ئون تىللانى قاچان قايتۇرىسىز؟ — دەپ سوراپتۇ دۇكاندار.

— توغرا، سىزنىڭ مەندە ئون تىللايىڭىز قالغاندى، ئەمما يېقىندا سىزگە ئۈچ تىللانى قايتۇرغاندەك ئېسىمدە بار، توغرىمۇ؟

— توغرا، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ دۇكاندار يادىدا بار - يوقتەك قىياپەتتە.

— خوپ، ئۇنداق بولسا مەن ئەتە بازارغا بارغاندا ئۈچ تىللايىڭىزنى قايتۇراي، — دەپتۇ ئەپەندىم.

— بولىدۇ، — دەپتۇ دۇكاندار.

— خوپ، ئۇنداق بولسا ئەتە بازاردىن قايتقاندا يەنە ئۈچ تىللايىڭىزنى قايتۇراي، — دەپتۇ ئەپەندىم يەنە.

— بولىدۇ!

— شۇنداق بولسا، يەنە قانچە تىللايىڭىز قالىدۇ؟ — دەپتۇ ئەپەندىم.

— يەنە بىر تىللايىم قالىدۇ! — دەپتۇ دۇكاندار.

— خوپ، ئەمىسە مەن سىزگە هازىرلا بىر تىللايد-
ڭىزنى بېرىۋېتەي! — ئەپەندىم يانچۇقىدىن بىر تىللانى
چىقىرىپ دۇكاندارغا بېرىپتۇ، ئاندىن، — ئەمدى ھې-
سابىمىز تۈگىگەندۇر! — دەپ كېتىپ قاپتۇ.

(قازاق)

ئاغرىق ياتقاندا جۆيلۈگىنىم بولسا كېرەك

ئەپەندىم تېۋىپلىق قىلىپ يۈرگەن كۈنلىرىدە ئاغرىپ قاپتۇ. ئاغرىقىنىڭ دەستىدىن چىدىماي، باشقا بىر تېۋىپقا يېلىنىپتۇ:

— ئاغرىقىمنى ساقايتىپلا قويسىڭىز، ئاتا - بوۋامدىن قالغان مەخپىي ئۆدۆمنى[1] سىزگە تامامەن ئېيتىپ بېرىمەن.

نەچچە ئاي ئۆتكەندىن كېيىن، ساقىيىپ قالغان ئەپەندىمنى كۆرگەن ھېلىقى تېۋىپ:

— مەن ئاغرىقىڭىزنى ساقايتالىغىنىمغا بەك خۇشالمەن. سىز ئاتا - بوۋىڭىزدىن قالغان مەخپىي ئۆدۆمنى تامامەن ئېيتىپ بېرىمەن دېگەنىدىڭىز، ئەمدىغۇ ئېيتىپ بېرەرسىز؟ — دەپتۇ.

— مەن شۇنداق ۋەدە بەرگەنمىدىم؟ — دەپتۇ ئەپەندىم ھەيران قېلىپ، — ئۇ بەلكىم ئاغرىپ ياتقاندا جۆيلۈگىنىم بولسا كېرەك...

(تۈرك)

① ئۆدۆم — رېتسېپ، دورا قەغىزى، ئەنئەنە، ئادەت.

چىچىڭىزدەك كۆپ

بىر باي مەسچىتتىن چىقىپ كېلىۋاتقان ئەپەندىمنى كۆرۈپ چاقچاق قىپتۇ:

— ئەپەندىم، سىز بىر كۈندە بەش ۋاخ ناماز ئۆتەپ، خۇدانى مەدھىيىلەيسىز، سىز بۇنداق قىلىپ، خۇدادىن بىر يېڭى چاپان ۋە پۇل - مال تىلىمەكچىمۇ؟

— ۋاي تەقسىر، تۇزۇككىنە بىرەر چاپىنىم ۋە مال - دۇنيايىم بولمىسىمۇ، لېكىن خۇدايىم ماڭا چىچىڭىزدەك كۆپ ئەقىل بېرىپتىكەن، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم.

— راست شۇنداقمۇ، — دەپتۇ باي بېشىدىكى بۆكىنى ئېلىپ، — قاراڭ، مەن بولسام بىر تاز!

ئەپەندىم ئۆزىنىڭ كەتكۈزۈپ قويغانلىقىنى سېزىپ بىردەم ئويلىنىۋېلىپ:

— توغرا، مەن خاتا ئېيتىمىدىم، خۇدا ئاخىرى سىزنىڭ چىچىڭىزنىمۇ ماڭا بېرىۋەتكەن، قاراڭ، چىچىمغا، — دەپتۇ.

(ئۇيغۇر)

ئاغىنىسىدىن پۇل سوراش

ئەپەندىمنىڭ قولى سەل قىس بولۇپ قاپتۇ، نان ئالغۇچىلىكمۇ پۇلى قالماپتۇ. شۇنىڭ بىلەن ئۇزۇن يىللىق بىر ئاغىنىسىنىڭ قېشىغا كېلىپ:

— ئاغىنە، ماڭا ئەللىك تەڭگە بېرىپ تۇرغىن، يېرىمدىكى بۇغدىيىمنى ساتقاندىن كېيىن تۆلەيمەن، — دەپتۇ.

— ئەپەندىم، نېمە دەۋاتىسىز؟ بىز بولساق ئۇزۇن يىللىق كونا دوست، ئوتتۇرىمىزدىكى دوستلۇق ئەللىك تەڭگىگە يارىمامدۇ؟ بۇنداق قىلساق ئارىمىزدىكى دوستلۇق نەگە كېتىدۇ؟ — دەپتۇ ئاغىنىسى ئاغرىنغاندەك قىلىپ.

— ئۇنداق بولسا ماڭا يۈز تىللا بېرىپ تۇرغىن! — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئۇيغۇر)

ئۆيدە گۆش قالماپتۇ

بىر توپ ياش موللىلار ئەپەندىمنى تۇتۇۋېلىپ، بىزنى مېھمان قىلىڭ دەپ تۇرۇۋاپتۇ. ئەپەندىم ئىلاجسىز ئۇلارنى ئۆيىگە باشلاپ مېڭىپتۇ. ئىشىك ئالدىغا كەلگەندە ئۇلارغا:

— سىلەر ئىشىك ئالدىدا كىچىككىنە ساقلاپ تۇرۇڭلار، مەن ئۆيگە كىرىپ قاراپ باقاي، ئۆيدە گۆش بارمۇ، يوق؟ — دەپتۇ.

بىردەمدىن كېيىن ئەپەندىم يوغان بىر قازاننى كۆتۈرۈپ چىقىپ:

— كەچۈرۈڭلار، ئۆيدە بىرئازمۇ گۆش قالماپتۇ، ئەگەر گۆش بولغان بولسا، مەن چوقۇم مۇشۇ قازاندا راسا كېلىشتۈرۈپ شورپا سېلىپ بېرەتتىم، — دەپتۇ.

(ئۆزبېك)

ئوغرىنى تۇتقىلى بارىمەن

بىر بازار كۈنى ئادەم تىقما - تىقماق بولۇپ، ئەپەندىم كۆڭلىدىكىدەك بىرنەرسە ئالالماپتۇ، ئۇ بىر-پەس ئويلىنىپ، ئېگىز بىر سۇپىنىڭ بېشىغا چىقىپ كۆپچىلىككە جار سالپتۇ:

— خالايىق، سىلەر قىينالماي بىلىم ئېلىشنى، يالغىنى يوق ھەقىقەتكە ئېرىشىشنى، كۈچ چىقارماي ھوسۇل ئېلىشنى ۋە ھېچقانداق جاپا تارتماي نەتىجە قازىنىشنى خالامسىلەر؟

بىردەمدىن كېيىن بىر توپ ئادەم «گۈررىدە» يو-پۇرۇلۇپ كېلىپ، ھەممىسى بىر ئېغىزدىن:

— خالايمىز! خالايمىز! — دەپ ۋارقىراپتۇ.

— ئۇنداق بولسا سىلەر مۇشۇ يەردە تاقەت قىلىپ كۈتۈپ تۇرۇڭلار، مەن ئۆيگە بېرىپ ئەكېلىپ بېرەي، — دەپتۇ ئەپەندىم ۋە سۇپىدىن ئالدىراش چۈشۈپتۇ.

ئەپەندىم بازاردىن ئالىدىغان نەرسىسىنى تاللاپ يو-رۇپ ئاپتۇ. ئاندىن ئۆزىنى ساقلاپ تۇرغان ئادەملەر ئارىسىدىن يوگۈرگەن پېتى كېسىپ ئۆتۈپتۇ. ئارىدىن بىرى تۇتۇۋېلىپ:

— ئەكېلىدىغان نەرسىنى ئەكەلدىڭىزمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.
— بۇ كېلىشمەسلىكنى كۆرمەمدىغان، ئۇ نەرسىلەرنى ھېلىلا ئوغرى ئەكېتىپتۇ، ھازىر ئوغرىنى تۇتقىلى بارىمەن، — دەپتۇ ئەپەندىم يولىغا مېڭىپ.

(ئافغان)

ئىش ھەققى

ئەپەندىم قېرىپ قالغان كۈنلىرىدە بىر نەچچە ئادەمنى ياللاپ، ئۆزىگە يېڭى بىر گۆر كولىتىپتۇ.

ئەپەندىم گۆرنى كۆرۈپ رازى بوپتۇ - دە، كۈلۈپ ئارقىغا بۇرۇلۇپ مېڭىپتۇ.

— ئەپەندىم، ئىش ھەققىمىزنى بېرىۋېتىڭ! — دەپتۇ گۆر كولىغانلار.

— ئىش تېخى تۈگىمىدى، ھەممە ئىش تۈگىگەندىن كېيىن ئاندىن بارلىق ئىش ھەققىڭلارنى بىرلىكتە بېرىمەن، — دەپتۇ ئەپەندىم كەينىگە ئۆرۈلۈپ.

— يەنە نېمە ئىش بار ئىدى؟ — دەپتۇ گۆر كولغۇچىلار.

— مەن جەسەتنى ئۈتكۈزگەندىن كېيىن، تەرەت ئالدۇرۇش، كېپەنگە ئېلىش، تاۋۇتقا سېلىپ نامىزىنى چۈشۈرۈشكە ئوخشاش ئىشلار ھەممىسى تۈگىسە، ئاندىن ئىش تۈگىگەن بولىدۇ، — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئافغان)

كۈن ۋە ئاي

بىر كىشى ئەپەندىمدىن:

— ئەپەندىم، كۈن ياخشىمۇ، ئايمۇ؟ — دەپ سوراپتۇ.

— ئاي ياخشى، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم، — نېمىشقا دېسىڭىز، كۈن دېگەن كۈندۈزى چىقىدۇ، ئاي بولسا قاراڭغۇ كېچىنى يورۇتىدۇ.

(ئۇيغۇر)

ئاغىنەم بولغىنىڭ ئۈچۈن

بىر كۈنى، ئەپەندىمنىڭ بىر ئاغىنىسى ئۇنىڭدىن پۇل قەرز سوراپتۇ:

— ئەپەندىم، ئاغىنەمسىز، خىجىل بولۇپ قالدىم، پۇلىڭىز بولسا بېرىپ تۇرسىڭىز.

— پۇل بېرەلمەيمەن، — دەپتۇ ئەپەندىم، — ئاغىنەم بولغىنىڭ ئۈچۈن قانچە سورىساڭ مەن ۋەدە بېرەي.

(ئەزەربەيجان)

مەسچىت ۋە جامە

ئەپەندىم چوڭ جامەدە ناماز ئوقۇشنىڭ ساۋابى چوڭراق دەپ، مەھەللىدىكى كىچىك مەسچىتكە زادى كىرمەيدىكەن. بىر كۈنى نىمە بولغان، جامەگە بارالماي كىچىك مەسچىتكە كىرىپتۇ ۋە نامازدىن چىقىشىغا ئىدىشىك ئالدىدىن ئىچىدە لىق تىللا بار بىر قاپچۇق تېپىۋاپتۇ.

— ۋاھ! — دەپتۇ مەسچىتكە قاراپ ئەپەندىم، — نامازنى دەررۇ خۇداغا يوللاپ بېرىدىكەنسەن، بۇرۇنراق دېسەڭچۇ، چوڭ جامەگە ئاياغ باسماستىم!

(ئۆزبېك)

****

قاپىيە

بىر شائىر مەستىنىڭ ئالجىشىغا قارىتا بىر شېئىر يېزىپ ئەپەندىمگە كۆرسىتىپتۇ.

— ھەممىسىنى كېلىشتۈردۈم، لېكىن «سەئىد» دېگەن سۆزگە قاپىيە تاپالماي تۇرىمەن.

ئەپەندىم ئويلاپمۇ تۇرماي جاۋاب بېرىپتۇ:

— «سەئىد» كە «پادىشاھ» دىن دۇرۇس قاپىيە يوق.

شائىر ھەيران بولۇپ:

— «سەئىد» كە «پادىشاھ» قاپىيە بولمايدىغۇ! — دەپتۇ.

— سەن پادىشاھنى قاپىيە قىلغۇەرگىن. بىرەر جېنىدىن تويغان ئادەم «بولمايدۇ» دېسە ئۇنى پادىشاھقا مەلۇم قىل. قاپىيىنى شۇ ئادەمنىڭ جىنازىسىدىن تاپىسەن.

(ئۆزبېك)

ئەپەندىم بىلەن ئالداركوسا

بىر كۈنى، ئەپەندىم بىلەن ئالداركوسا پۇل چىقىرىشىپ پولۇ ئېتىپتۇ. ئالداركوسا ئەپەندىمنى ئالدىماقچى بولۇپ:

— ئاش دەم يېگۈچە ئازراق كۆزىمىزنى يۇمۇشۇۋالمايمىزمۇ؟ — دەپتۇ.

ئەپەندىم ماقۇل بوپتۇ. ئىككىسى يېتىشىپتۇ. ئالداركوسا ئەپەندىمنى ئۇخلاتماقچى بولۇپ ئۆزى ئۇخلاپ قاپتۇ. ئەپەندىم ئاستا تۇرۇپ ئاشنى ئاپتۇ ۋە پاك-پاكىز يەپ، قازانغا سۇ قۇيۇپ قويۇپتۇ. ئالداركوسا ئۇيقۇدىن كۆزىنى ئېچىپلا ماختىنىشقا باشلاپتۇ:

— قىزتالاق پادىشاھ چۈشۈمدىمۇ مېنى تىنچ قويمايدۇ. چۈش كۆرۈپتىمەن: پادىشاھ ئۇنىمىغىنىمغا ئۇنىماي، ئوردىغا سۆرەپ باردى. زىياپەت ئۈستىگە زىياپەت...

— ھە، — دەپتۇ ئەپەندىم، — شۇ چۈشىڭىزگە مەنمۇ كىرگەندىم، قارىسام، ئېغىز-بۇرنىڭىزدىن تاماق تىقىشتۇرۇۋېتىپتۇ. ماڭا ھېچكىم قارىمىدى. قايتىپ كەلدىمىۇ، ئاشنى غېرىبچىسىگە ئۇسۇپ، غېرىبچىسىگە

يېدىم. قورسىقىڭىزنى توقلاپ كېلەر دەپ سىزگە ئاچ-
چىق چاي دەملەپ قويغانىدىم، ئەكىرەيمۇ؟

(ئۆزبېك)

قوي يوقاتقاندىن سورا

ئەپەندىم بازار كۈنى تېنەپ يۈرگەن بىر قوينىڭ بوينىدىن باغلاپ ئۆيىگە ئەكېتىپ باراتتىكەن، يولدا كىشىلەر «قوي نەچچە پۇل بولدى؟» دەپ سوراۋېرىپ تويدۇرۇپتۇ. ئاخىر ئەپەندىم ۋارقىراپ:

— قوينىڭ باھاسىنى قوي يوقاتقاندىن سورا، خۇدـ پەر! — دەپتۇ.

(ئۆزبېك)

نامازدىن قېچىپ...

ئەپەندىم مەسچىتكە چىقىۋېرىشتىن زېرىكىپ، بىر كۈنى قازناققا كىرىۋېلىپ يوشۇرۇنۇپ يېتىپتۇ. ئەپەندىمنىڭ ئوغلى قازناققا كىرىپ دادىسىنى كۆرۈپ قاپتۇ.

— دادا، كىمدىن قېچىپ ياتىسەن؟

— مەزىننىڭ ئەزىنىدىن، ئىشكىنى ياپ، ئوغلۇم! — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئۆزبېك)

ئالتۇن ئۈزۈك

ئەپەندىمنىڭ بىر سودىگەر ئاغىنىسى ئۈنىڭ ئالتۇن ئۈزۈكىگە زوقلىنىپ يۈرەتتىكەن، بىر كۈنى كېلىپ:

— ئەپەندىم، مەن سىزنى پات - پات كۆرۈپ تۇرمىسام تۇرالمايمەن، ئۇزاق سەپەرگە كېتىۋاتىمەن، سىزنى قاتتىق سېغىنىشىم مۇمكىن، قولىڭىزدىكى ئۈزۈكىڭىزنى بەرسىڭىز. ئۈزۈكنى كۆرگەندە سىزنى كۆرگەندەك بولۇپ يۈرىمەن.

ئەپەندىم ئۈزۈكنى بېرىشكە كۆزى قىيماي:

— جان بۇرادەر! مەنمۇ سىزنى پات - پات كۆرۈپ تۇرمىسام تۇرالمايمەن. قويۇڭ، ئۈزۈك مېنىڭدە تۇرسۇن. قاچان ئۈزۈككە كۆزۈم چۈشسە: «دوستۇم سورىغاندا بەرمىگەندىم» دەپ سىزنى ئەسلەپ يۈرىمەن، — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ.

(ئۆزبېك)

تېتىتماي ساقلىدىم

ئەپەندىمنىڭ بىر تونۇشى سوراپتۇ:

— ئەپەندىم، سىزدە قىرىق يىللىق مۇسەللەس بار دەپ ئاڭلايمىز، قانداق ساقلىدىڭىز؟ قېنى بىر تېتىپ باقايلى.

— تېتىپ باقايلى دېگەنلەرگە تېتىتماي ساقلىدىم، بولمىسا مۇسەللەسنى قىرىق يىل ئەمەس، قىرىق كۈنمۇ ساقلىغىلى بولمايدۇ! — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم.

(ئۆزبېك)

تەڭشەلمىگەن جاھان

بىر كۈنى، ئەپەندىم يوغان بىر توپ ياڭاقنىڭ سايىسىدە سايىداپ يېتىپ ئويلاپتۇ:

«خۇدانىڭ ئەقلىنىمۇ كامىل دەپ بولمايدىكەن ـ دە، شۇنچە يوغان، شۇنچە بەستلىك دەرەخكە تۆگىنىڭ مايىقىدەك ياڭاقنى ياراتقىنىنى كۆرۈڭ. ئىنچىكە، ئاجىز پىلەككە بولسا ھەر يوغان قوغۇن، ھەر يوغان تاۋۇز ياراتقىنى نېمىسى! ھەي تەڭشەلمىگەن جاھان!»

دەل شۇ پەيتتە شېخىدىن ئۈزۈلگەن بىر ياڭاق ئەپەندىمنىڭ بېشىغا چۈشۈپ، بېشىنى يېرىۋېتىپتۇ.

«خۇدانىڭ ئەقلىگە قايىلمەن! — دەپتۇ ئەپەندىم بېشىنى سىلاپ تۇرۇپ، — خۇدايىم بىلىپ پاقىغا قۇيرۇق بەرمىگەنىكەن ـ دە، ئەگەر ياڭاقنىڭ ئورنىدا قوغۇن ـ تاۋۇز بولغان بولسا، جېنىمىز ئامان قالمايدىكەن!»

(ئۇيغۇر)

قەرز بولۇپ قالماسلىق ئۈچۈن

بىر كۈنى ئەپەندىم ئاشپۇزۇلغا كىرىپتۇ. ئوخشىدىغان لەگمەندىن بىر تەخسە يەپ، بىكار بولغان تەخسىنى كۆتۈرۈپ تالاغا مېڭىپتۇ.

ئاشپۇزۇلنىڭ ئىگىسى:

— ئەپەندىم، تەخسىنى نەگە ئاپىرىسىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

ئەپەندىم دەرھال:

— سىلەرگە قەرز بولۇپ قالماسلىق ئۈچۈن تەخسىنى سېتىپ، يېگەن ئېشىمنىڭ پۇلىنى بېرىۋېتەي دېمەن، — دەپتۇ.

(ئۇيغۇر)

تەڭلىشىپ كەتمەمدۇ؟

ئەپەندىم بازارغا كىرىپ ئىشتان ئالماقچى بوپتۇ. بىر ئىشتاننى قولىغا ئېلىپ نەرخىنى پۈتۈشۈپ بولۇپ:

— ئىشتىنىمغۇ خېلى يېقى تۇرۇپتۇ. ئىشتاننىڭ ئورنىغا چاپان ئالايمىكىن، — دەپ ئىشتاننى قايتۇرۇپ بېرىپ، چاپاندىن بىرنى ئالدۇرۇپتۇ. ئەپەندىم چاپاننى كىيىپ كۆرۈپ، — تازىمۇ دەل ئىكەن، بەكمۇ ياراشتى، — دېگىنىچە پۇل تۆلىمەيلا كېتىشكە تەمشىلىپتۇ. سودىگەر ئەپەندىمنى تۇتۇۋېلىپ:

— چاپاننىڭ پۇلىنى بەرمەمسىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

— ھوي، ھېلىلا قايتۇرۇپ بەرگەن ئىشتاننىڭ پۇلى بىلەن تەڭلىشىپ كەتمەمدۇ؟ — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئۇيغۇر)

مەنمۇ ئۆلگەن بولاتتىم

ئەپەندىم بىر كۈنى ناھايىتى ئاچ قېلىپ قورساق تويدۇرۇش كويىدا ئۆزىنى تېۋىپ دەپ جاكارلاپتۇ. بىر كىشى ناھايىتى ئېغىر ئاغرىپ قالغان خوتۇنىنى كۆرسىد- تىش ئۈچۈن ئەپەندىمنى ئۆيىگە باشلاپ بېرىپتۇ. ئەپەن- دىم ئاغرىقنىڭ تومۇرىنى تۇتۇپ كۆرۈپ، دەرھال بىر چىنە خام قايماق بىلەن ئىسسىق ناندىن ئىككىنى ئەكې- لىشنى بۇيرۇپتۇ، ناننى قايماققا چىلاپ قورساقنى توي- دۇرغاندىن كېيىن: «خۇدايىم ئاغرىققا شىپالىق بەر- سۇن» دەپ دۇئا قىلىپ چىقىپ كېتىپتۇ.

ئاغرىق شۇ كۈنىلا جان ئۈزۈپتۇ. ھېلىقى كىشى ئەپەندىمنى تېپىپ:

— قانداق تېۋىپسىز، ئاغرىق ئۆلۈپ قالدى! — دەپ كايىپتۇ. ئەپەندىم:

— ئۆلگەن بولسا خۇدايىم جايىنى جەننەت قىلغاي! ئەگەر تۈنۈگۈنكى قايماق بىلەن ناننى يېمىگەن بولسا- سام، مەنمۇ بۇ چاغقىچە ئۆلگەن بولاتتىم! — دەپتۇ.

(ئۇيغۇر)

باشقىلارمۇ كۆرسۇن

ئەپەندىمنىڭ خۇيى يامان بىر ئىشىكى بار ئىكەن، ئۇنى بازارغا ئاچىقىپ سېتىپ بېرىش ئۇچۇن بىر بېدىككە بېرىپتۇ.

ئىشەك چىشىنى كۆرمەكچى بولغانلارنى چىشلەپ، ساغرىسىنى سىلىغانلارنى تېپىپ، ھېچكىمنى يېنىغا يولاتماپتۇ. ئاخىرى بېدىك ئىشەكنى ئەپەندىمگە قايتۇرۇپ بېرىپ:

— ئىشىكىڭىزنىڭ خۇيى يامان ئىكەن، ئالغۇچىلارنى ئۇركۇتۇۋەتتى، ئىشىكىڭىزنى ھېچكىم ئالمىغۇدەك، — دەپتۇ.

— مەنمۇ ساتاي دەپ تۇرغىنىم يوق، — دەپتۇ ئەپەندىم بېدىككە، — بۇ ئىشەكنىڭ ماڭا سالغان زۇلۇمىنى باشقىلارمۇ كۆرۈپ باقسۇن دەپ ئاچىقتىم.

(ئۇيغۇر)

شوتا ساتىمەن

ئەپەندىم شوتا كۆتۈرۈپ كېتىۋېتىپ بىر باغقا دۈچ كەپتۇ. باغدا مېۋىلەر راسا مەي بولۇپ پىشىپ كېتىپتىكەن، ئەپەندىمنىڭ ئاغزىغا سېرىقسۇ كەپتۇ ـ دە، شوتىنى تامغا قويۇپ باغقا چۈشۈپتۇ. باغنىڭ ئىگىسى شوتا كۆتۈرۈپ يۈرگەن ئەپەندىمنى كۆرۈپ:

— ئەپەندىم، باغدا نېمە قىلىپ يۈرىسىز؟ — دەپ سوراپتۇ.

— شوتا ساتاي دېۋىدىم، — دەپتۇ ئەپەندىم.

— شوتا ساتسىڭىز بازارغا بارمامسىز؟ — دەپتۇ باغۋەن.

— بازاردا شوتا ساتىدىغان يەر بەلگىلەنمىگەنىكەن، شۇڭا خالىغان يەردە سېتىپ يۈرىمەن، — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئۇيغۇر)

نېمە قىلىشنى ئۆزۈم بىلىمەن

ئەپەندىم قولۋاققا چۈشۈپ دەريادىن ئۆتۈۋاتقاندا بو-
ران چىقىپ، دولقۇن كۆتۈرۈلۈپتۇ. ئەپەندىم دەرھال
خۇداغا يالۋۇرۇشقا باشلاپتۇ: «ئەي پەرۋەردىگارىم، ئۆ-
زۈڭ ساقلىغايسەن، ئەگەر ساق - سالامەت قىرغاققا
يەتكۈزسەڭ، نەزىر - چىراغ ئۆتكۈزۈپ، مازارلارغا شام
ياقىمەن!»

ئەپەندىمنىڭ يېنىدا ئولتۇرغان بالىسى:

— دادا، ئۆزىمىز ئاران قارا چىراغياندۇرۇۋاتـ-
ساق، مازارغا نەدىكى شامنى ياقىمىز؟ — دەپتۇ.

— ئاقساقاللىق قىلماي تىنچ ئولتۇر، — دەپتۇ
ئەپەندىم ئوغلىغا، — ئاۋۋال سالامەت قىرغاققا يېتىـ-
ۋالايلۇق، كېيىن نېمە قىلىشنى ئۆزۈم بىلىمەن.

(تۈرك)

چاشقان دورىسى

ئەپەندىم تۇرمۇشتىن قىيىنىلىپ، ئۇششاق شېغىل تاشلارنى يىغىپ بازارغا ئاچىقىپ ئالدىغا يېيىپ ئولتۇر-غاندا بىر كىشى كېلىپ سوراپتۇ:

— ئەپەندىم، سېتىپ ئولتۇرغىنىڭىز نېمە ئۇ؟

— ئېلىڭ، چاشقان دورىسى، — دەپتۇ ئەپەندىم.

— بۇنى قانداق ئىشلىتىدۇ؟ — دەپ سوراپتۇ ھېلىقى كىشى.

— چاشقاننى تۇتىسىز - دە، ئاغزىغا شۇ تاشتىن بىر تالنى تىقىسىز. ئاندىن بېشىڭىزدىن ئايلاندۇرۇپ يەرگە ئۇرىسىز، ھەرقانداق چاشقان تىن تارتماي ئۆلىدۇ.

— چاشقاننى تۇتقان ئادەم تاشنى ئاغزىغا تىقماس-تىن ئۇرسىمۇ ئۆلمەمدۇ؟ — دەپتۇ ھېلىقى كىشى.

— ئۇنداق قىلسىڭىزغۇ ئۆلىدۇ، بىراق، دورا سېتىلماي قالىدۇ - دە، — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئۇيغۇر)

ئۇ كېيىنكى ئىش

ئەپەندىم بىر باي ئاغىنىسىدىن:

— ماڭا بىرئاز پۇل بېرىپ تۇرۇڭ! — دەپ سوراپتۇ.

— پۇلنى نېمە قىلىسىز؟ — دەپ سوراپتۇ ئاغىنىسى.

— مەن بىر... بىر پىل ئالماقچى، — دەپتۇ ئەپەندىم.

— سىزدە بىرەر پىل ئالغۇچىلىك پۇل بولمىسا، پىلنى ئالغاندىن كېيىن قانداق باقىسىز؟ — دەپ سوراپتۇ ئاغىنىسى.

— ئاغىنە، مەن سىزدىن پۇل سوراپ كەلدىم، نەسىھەت ئاڭلىغىلى كەلمىدىم، ئۇ بولسا كېيىنكى ئىش! — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئافغان)

قىممەت تۇخۇم

پادىشاھ تۇساتتىن ئەپەندىمنىڭ ئاشخانىسىغا كىـ
رىپ قاپتۇ ـ دە، بەش ھەمراھى بىلەن بىردىن تۇخۇم
پوشكىلى يەپتۇ.

— ئەپەندىم، بىز ئۇۋغا كېتىۋاتىمىز، پوشكىلىـ
ڭىزغا قانچە پۇل تۆلەيمىز؟ — دەپتۇ پادىشاھ
ئەپەندىمگە.

— تەقسىر، جەمئىي مىڭ تىللا بەرسىڭىز بولىـ
دۇ، — دەپتۇ ئەپەندىم.

— نېمە، بۇ تۇخۇمىڭىز خىسلەتلىك بار تۇخۇممۇ؟
نېمىشقا مۇنداق قىممەت؟ — دەپ سوراپتۇ پادىشاھ قو-
شۇمىسىنى تۈرۈپ.

— تەقسىر، تۇخۇمىمىز قىممەت ئەمەس، جانابىـ
ڭىزنىڭ ئۆزى قىممەت، ئەگەر ئەرزان باھالىق تۇخۇم
پوشكىلى يېسىڭىز ئۆزىڭىزنىڭ باھاسى چۈشۈپ كەتمەمـ
دۇ؟ — دەپ جاۋاب بېرىپتۇ ئەپەندىم.

(ئافغان)

پادىشاھنىڭ ئاجىزلىق تەرىپى

ئەپەندىم بىر كۈنى ناھايىتى چىرايلىق ۋە ھەيۋەت-لىك بىر سەللىنى بېشىغا ئوراپ ئوردىغا كىرىپتۇ. ئۇ كۆڭلىدە: «پادىشاھنىڭ چوقۇم بۇ سەللىگە كۆزى چۈ-شىدۇ، يۇقىرى باھا بېرىپ سېتىۋالسا ئەجەب ئەمەس» دەپ ئويلاپتۇ.

— ئەپەندىم، بۇ سەللىڭىزنى قانچە پۇلغا ئالدى-ڭىز؟ — دەپ سوراپتۇ پادىشاھ قىزىقىپ.

— تەقسىر، مەن بۇ قىممەت پۇللۇق سەللىنى مىڭ تىللا بېرىپ ئالدىم، — دەپتۇ ئەپەندىم.

پادىشاھنىڭ ۋەزىرى ئەپەندىمنىڭ قەستىنى بىلىپ قېلىپ، پادىشاھقا پىچىرلاپ:

— ئەخمەقتىن باشقا ھېچقانداق كىشى بۇ سەللىنى مىڭ تىللاغا ئالمايدۇ، — دەپتۇ.

— ئەپەندىم، مەن بىر سەللىنى مىڭ تىللاغا ئال-غاننى زادى ئاڭلاپ باقماپتىكەنمەن، قانداق بولۇپ ئۇنى شۇنچە قىممەتكە ئالدىڭىز؟

— ئىززەتلىك پادىشاھىم، دۇنيادا بىرلا پادىشاھ ئۇنىڭ قىممىتىنى بىلىدۇ ۋە ئۇنى قىممەت باھاغا ئالىدۇ، — دەپتۇ ئەپەندىم سىرلىق قىلىپ.

پادىشاھ ئۆزىنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى كۆرسىتىش ئۈچۈن مىڭ تىللا بېرىپ بۇ سەللىنى ئېلىپ قاپتۇ ۋە ماختاش ھەم قۇتلۇقلاش سادالىرى ئىچىگە غەرق بوپتۇ.

ئەپەندىم مىڭ تىللانى ئېلىپ ۋەزىرنىڭ قېشىغا كەپتۇ ۋە ئۇنىڭغا پىچىرلاپ:

— سىز بۇ سەللىنىڭ باھاسىنى راستتىنلا بىلىدىكەنسىز، ئەمما مەن پادىشاھنىڭ ئاجىزلىق تەرىپىنى بىلىدىكەنمەن، — دەپتۇ.

(ئافغان)

ئامانەتكە خىيانەت

ئەپەندىمنىڭ خوتۇن - باللىرى يېزىدىكى تۇغقانلىرىنىڭ ئۆيىگە كېتىپ قالغاندىن كېيىن، ئەپەندىم ئىككى - ئۈچ كۈن ئاش - تاماقسىز قاپتۇ. بۇ ئەھۋالنى ئۇققان مەھەللە مەزىنى ئەپەندىمگە:

— ئەپەندىم، بالا - چاقىڭىزنى قايتۇرۇپ ئەكېلىۋالسىڭىز بولمامدۇ، قىينىلىپ قاپسىز! — دەپ مەسلىھەت بېرىپتۇ.

— يېزىغا چىقىپ كېلەي دېۋىدىم، بىراق ئۆي يالغۇز قالىدىكەن، — دەپتۇ ئەپەندىم.

— بىرەر كۈنگە ئۆيىنى خۇداغا ئامانەت قويىمامسىز! — دەپتۇ مەزىن.

ئەپەندىم مەزىننىڭ مەسلىھەتىگە ماقۇل بوپتۇ ۋە ئۆينى خۇداغا ئامانەت قويۇپ يېزىغا چىقىپ كېتىپتۇ. ئەپەندىم قايتىپ كەلسە، ھويلىنىڭ ئىشىكىنى بىرى قومۇرۇپ ئەكېتىپتۇ. ئەپەندىم شۇ ئاخشىمىلا مەسچىتنىڭ ئىشىكىنى قومۇرۇپ ئەكېلىپ ھويلىسىغا ئورنىتىۋاپتۇ.

بۇ ئىشنى ئاڭلىغان مەزىن باشلىق بىرمۇنچە جامائەت ئەپەندىمنى قازىخانىغا ئېلىپ بېرىپتۇ. قازى:

— ئەپەندىم، مەسچىت دېگەن خۇدانىڭ ئۆيى، مەسچىتنىڭ ئىشىكىنى قومۇرۇپ كېتىشكە ئۇيالمىدى-ڭىزمۇ؟ — دەپتۇ.

— مەنمۇ ئۆيۈمنى خۇداغا ئامانەت قويغانىدىم، خۇدايىم ئامانەتكە خىيانەت قىپتۇ. شۇڭا خۇدانىڭ ئى-شىكىنى ئەكېلىپ ئورنىتىپ قويدۇم، خۇدايىم ئىشى-كىمنى تېپىپ بەرسە، مەسچىتنىڭ ئىشىكىنى شۇ زا-مات قايتۇرۇپ بېرىمەن، — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئۇيغۇر)

ئۇستىدىكىسى ۋە ئاستىدىكىسى

ئەپەندىم بىركىشىگە قەرزدار بولۇپ قاپتۇ، قەرز ئىگىسى ئەپەندىمنى قازىغا ئەرز قىپتۇ. قازى ئەپەندىمنى تېرىغان زىرائىتىنىڭ يېرىمىنى قەرزگە بېرىشنى بۇيرۇپتۇ.

— ئەمىسە سىز زىرائەتنىڭ قايسى قىسمىنى ئالدىسىز؟ — دەپ سوراپتۇ ئەپەندىم قەرز ئىگىسىدىن.

— ئۇستىدىكىسىنى مەن ئالاي، ئاستىدىكىسىنى سىز ئېلىڭ، — دەپتۇ قەرز ئىگىسى.

شۇنداق قىلىپ، ئۇلار تىلخەت يېزىشىپتۇ. ئەپەندىم شۇ يىلى يېرىگە تۇرۇپ تېرىپتىكەن، تۇرۇپنىڭ كۆكىنى قەرز ئىگىسىگە ئاپىرىپ بېرىپتۇ ـ دە:

— بۇ يىلچە شۇنداق بولسۇن، كېلەر يىلى مەن يەنە بىر نەرسە تېرىسام، ئۇنىڭ قايسى قىسمىنى ئالدىسىز؟ — دەپتۇ.

— خوپ، كېلەر يىلى ئاستىدىكىسىنى ئالاي، — دەپتۇ قەرز ئىگىسى.

ئىككىنچى يىلى ئەپەندىم بۇغداي تېرىپتۇ، ئەپەندىم بۇغداينى ئۆزى ئېلىپ يىلتىزىنى قەرز ئىگىسىگە ئاپىرىپ بېرىپتۇ. قەرز ئىگىسى ھېچ نەرسە دېيەلمەپتۇ.

(ئافغان)

باشقىلارنىڭ قەرزىنى تۆلەپ قويۇش

— ئاغىنە، — دەپتۇ ئەپەندىم بىر ئاغىنىسىگە، — مەن قەرزىنى تۆلىيەلمەيدىغان بىر كەمبەغەل كىشىنىڭ قەرزىنى تۆلەپ قويۇش ئۈچۈن پۇل توپلاۋاتىمەن.

— ئەجەبمۇ ساۋابلىق ئىش قىلغۇدەكسىز، ئەپەندىم، — دەپتۇ ئاغىنىسى بىر كۈمۈش تەڭگىنى ئۇنىڭغا بېرىپ، — ئۇ قانداق ئادەم ئىكەن؟

— ماڭا ئوخشاش ئادەم ئىكەن، — دەپلا ئىتتىك كېتىپ قاپتۇ ئەپەندىم.

ئىككى ھەپتە ئۆتكەندىن كېيىن، ئەپەندىم يەنە ھېلىقى ئاغىنىسىنىڭ ئىشىكى ئالدىغا كېلىپ تۇرۇپتۇ. ئاغىنىسى:

— ئەپەندىم، يەنە كىمگە سېخىيلىق قىلاي دەپ كەلدىڭىز؟ — دەپ سوراپتۇ ئۇنىڭدىن.

— بۇ قېتىم مۇتلەق بىر قەرزدارنىڭ قەرزىنى تۆلەپ قوياي دەپ كەلدىم، — دەپتۇ ئەپەندىم.

ئاغىنىسى خۇشال بولۇپ يەنە بىر كۈمۈش تەڭگىنى بېرىپتۇ ـ دە:

— ئۇ قەرزدار كىشى كىم ئىكەن، مەن بىر ئاڭلاپ باقاي؟ — دەپ سوراپتۇ.

— ئۇ خوتۇنۇمغا ئوخشاش بىر مەزلۇم ئىكەن، — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئافغان)

بىچارە ئېشىكىم

بىر يىلى قىش ناھايىتى ئۇزۇنغا سوزۇلۇپتۇ. ئېشىكىگە جىقراق يەم غەملەپ قويمىغان ئەپەندىم ئۇنى يەمدىن قىسىۋېرىپتۇ. ئېشەك ئاچلىقتا ئۆلۈپ قاپتۇ. ئېغىلغا كىرىپ ئېشەكىنىڭ ئۆلۈك ياتقىنىنى كۆرگەن ئەپەندىم:

— بىچارە ئېشىكىم، ئاچلىققا بەلەن تازا ئېلىشىتىڭىز، ئەپسۇس، ئۆمرۈڭ ۋاپا قىلمىدى ـ دە! — دەپتۇ.

(ئۆزبېك)

كېسەل

ئەپەندىم سېۋەت كۆتۈرۈپ باغقا ئۈزۈم ئوغرىلاشقا چۈشۈپتۇ، سېۋەتنى تولدۇراي دېگەندە باغۋەن كېلىپ قاپتۇ.

— بىراۋنىڭ بېغىغا چۈش دەپ كىم ئېيتتى سىزگە؟

— ئۆزۈم چۈشكىنىم يوق، — دەپتۇ ئەپەندىم، — بۇرگىگە ئوخشاش سەكرەيدىغان كېسىلىم بار، كوچىدا كېتىپ بېرىپ بىر سەكرىگەنىدىم، باغقا چۈشۈپ قالدىم.

— سېۋەتكە ئۈزۈمنى كىم تولدۇردى؟

— بۇنىڭغا ئۆزۈممۇ ھەيرانمەن، لېكىن بۇمۇ بىر كېسەل. قېنى، پۇتۇمنى كۆتۈرۈپ تامدىن ئارتىلدۇرۇۋەتكىنە! — دەپتۇ ئەپەندىم.

(ئۆزبېك)

بىتاقەت بولۇش

ئەپەندىم ئىشىكنى يېتىۋېلىپ قويۇپتۇ. كۆپچىلىك ئۇنىڭغا ياردەملىشىپ تەرەپ - تەرەپكە ئىزدەپ مېڭىپتۇ. ئەپەندىم بولسا ئانچە بىتاقەت بولماپتۇ.

— ئەپەندىم، ئىشىكىڭىز يىتىپ كەتسىمۇ بىتاقەت بولمايسىزغۇ؟ — دەپتۇ بىرى.

ئەپەندىم قولى بىلەن يىراقتىكى تاغنى كۆرسىتىپ:

— ئاۋۇ يىراقتىكى تاغنى كۆردىڭىزمۇ؟ تېخى ھېچكىم ئۇ يەرگە ئىزدىگىلى بارمىدى. ئەگەر ئۇلار ئۇ يەردىنمۇ تاپالمىسا، ئەنە شۇ چاغدا بىتاقەت بولۇشۇم كېرەك، — دەپتۇ.

(ئافغان)

Document generated by Anna’s Archive around 2023-2024 as part of the DuXiu collection (https://annas-blog.org/duxiu-exclusive.html).

Images have been losslessly embedded. Information about the original file can be found in PDF attachments. Some stats (more in the PDF attachments):
{
  "filename": "NDAxODc1NzYuemlw",
  "filename_decoded": "40187576.zip",
  "filesize": 6304161,
  "md5": "e7e8f23ab362c848c2564db45bd5d2d9",
  "header_md5": "432be4d7671de6779f162d73b52c87c9",
  "sha1": "b55575915e8740604b0401453626e612d3c3d0b1",
  "sha256": "e987e5a677a8a66c2675ddaccc2505563cffb6bd2fdd670390ec8ccef87a67c9",
  "crc32": 596146490,
  "zip_password": "",
  "uncompressed_size": 6475754,
  "pdg_dir_name": "\u255c\u255e\u2557\u00bd\u2561\u2500\u2591\u00f3\u2556\u2593\u2560\u00df \u2561\u250c2\u2591\u00b5\u256c\u00bc\u256c\u00df\u2562\u221a\u2559\u2229_40187576",
  "pdg_main_pages_found": 79,
  "pdg_main_pages_max": 79,
  "total_pages": 95,
  "total_pixels": 334359872,
  "pdf_generation_missing_pages": false
}